

GROENE EN RECREATIEVE VERBINDINGSZONE

GEMEENTE UITHOORN

EEN GEBIEDSVISIE VOOR DE GROENE RECREATIEVE
VERBINDINGSZONE, EEN GEBIEDSPROCES VOOR DE NOORDER
LEGMEERPOLDER EN EEN UITVOERINGSPROGRAMMA VOOR DE
VERBINDING TUSSEN DE WESTEINDERPLASSEN EN DE AMSTEL

---

december 2021

BURO SANT EN CO
LANDSCHAPSARCHITECTUUR

COLOFON

Groene en recreatieve verbindingzone

BURO SANT EN CO

Paul Plambeck
Merel Cozijnsen

Bink 36 | Unit M3.55
Binckhorstlaan 36
2516 BE Den Haag
Nederland

IN SAMENWERKING MET

Rens Wijnakker

FABRICations
Tussen de Bogen 18
1013 JB Amsterdam
Nederland

Tjakko Dijk

Over Morgen
Kleine Koppel 26
3812 PH Amersfoort
Nederland

IN OPDRACHT VAN

Gemeente Uithoorn
Laan van Meerwijk 16
1423 AJ Uithoorn
Nederland

Copyright 2021 BURO SANT EN CO Landschapsarchitectuur

Niets uit dit onderzoek mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt d.m.v. drukwerk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

INHOUDSOPGAVE

Groene en recreatieve verbindingzone

1. DE AANLEIDING

- 1.1 Eerste bevindingen
- 1.2 De opgave

2. LANDSCHAP ONDER DRUK

- 2.1 Tijdreeks
- 2.2 Gedifferentieerd groen

3. MEERLAAGSE UITDAGING

- 3.1 Ruimtelijke ordening
- 3.2 Groene parels
- 3.3 Recreatief netwerk
- 3.4 Klimatologische uitdagingen
- 3.5 Bestaand beleid als onderlegger
- 3.6 Kansrijke sleutelgebieden

4. CONCEPT GEBIEDSVISIE

- 4.1 Groenblauw, biodivers en klimaatrobuust casco
- 4.2 Landschappelijke entiteiten
- 4.3 (Stedelijke) solitaire groengebieden
- 4.4 Lijnen als verbinding en reikend tot de voordeur
- 4.5 Recreatief verknopen van stad en land

5. LOCATIESPECIFIEK TOEKOMSTPERSPECTIEF

- 5.1 Kennislandschap
- 5.2 Sportieve Vuurlijn
- 5.3 Landschappelijk dorpshart
- 5.4 Groen tot aan de voordeur
- 5.5 Stadsbos
- 5.6 Beleefbare Amstel
- 5.7 Adaptief veenweidegebied

6. GEBIEDSPROCES NOORDER LEGMEERPOLDER

- 6.1 Keukentafelgesprekken en gebiedsatelier

7. UITVOERINGSPROGRAMMA VERBINDING PLAS-AMSTEL

- 7.1 Lonkend Handelingsperspectief

I. DE AANLEIDING

Naar aanleiding van verschillende (burger)initiatieven is in het voorjaar van 2021 een globale verkenning uitgevoerd naar de haalbaarheid van een groene en recreatieve verbindingszone tussen de Westeinderplassen en de Amstel. De uitvraag stelt verder dat het doel van deze verbindingszone is te komen tot een versterking van het landschap en de beleefbaarheid daarvan voor onze inwoners, wat de leefkwaliteit in een steeds verdergaande verstedelijking in de zuidflank van de Metropoolregio Amsterdam, ten goede komt. Opgave is het opstellen van een beknopte gebiedsvisie voor de verbindingszone met bijhorend uitvoeringsprogramma en het starten van een gebiedsproces voor de Noorder Legmeerpolder. Het aspect ecologie speelt hierbij nadrukkelijk een rol.

Met een ruime voorkennis van én duidelijke visie over het gebied, door het opstellen van het Toekomstperspectief Westeinderscheg, zijn we gestart aan de opgave. De gebiedsvisie leent zich voor het bieden van een ambitieus toekomstperspectief waarin enerzijds voortborduurde kan worden op bestaande structuren en anderzijds nieuwe richtingen worden voorgesteld. Deze gebiedsvisie begint met een grondige analyse en is verder uitgewerkt in een groenblauw casco en bijbehorend recreatief netwerk. Voor verschillende deelgebieden zijn locatie specifieke uitwerkingen gemaakt. Deze zijn deels ter inspiratie en dienen als toekomstig gespreksmiddel om te komen tot een definitieve versie van deze gebiedsvisie.

Het gebiedsproces Noorder Legmeerpolder en het uitvoeringsprogramma voor de verbinding Westeinderplassen-Amstel zijn in deze conceptversie te benoemen als een 'stand van zaken'.

Voor de leesbaarheid van dit document zal de gemeente Uithoorn, bestaande uit de kernen Uithoorn en de Kwakel, worden aangeduid als Uithoorn.

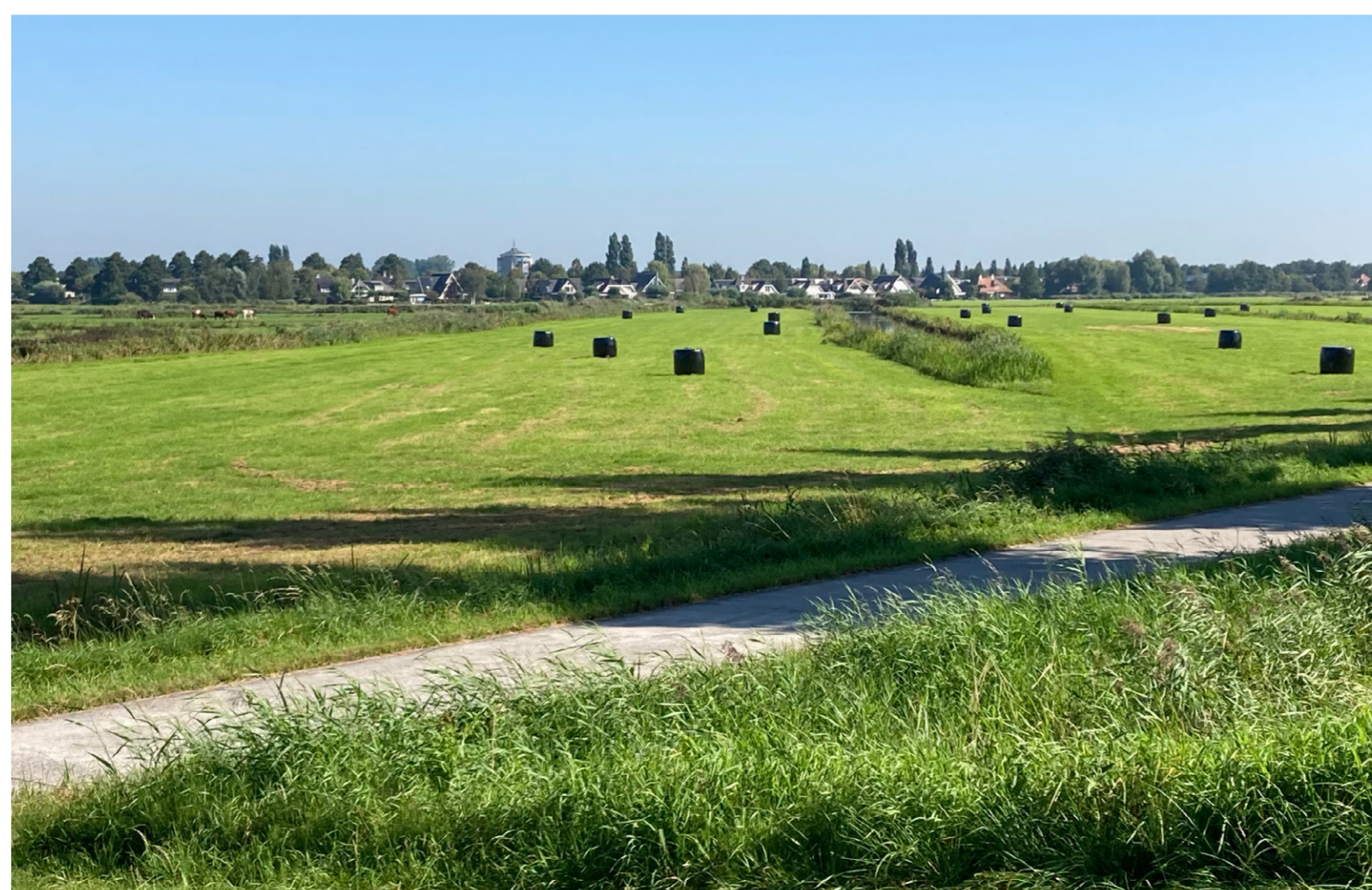
I.1 EERSTE BEVINDINGEN

Een eerste kennismaking met Uithoorn laat zien dat het een gemeente is met waardevolle landschappen zoals het veenweidelandschap, unieke groenblauwe én recreatieve parels zoals het Zijdelmeer en Libellebos en bovenal werelderfgoed met de vuurlinie en zijn forten.

Naast dit schoon aan cultuur en natuur is Uithoorn een dynamische gemeente met een duidelijk merkbaar werklandschap. De aanwezige glastuinbouw, vanwege de nabije ligging van de veiling, en de al dan niet gerelateerde bedrijvigheid maakt dat grote delen van de gemeente zijn toebedeeld aan kassengebieden en bedrijventerreinen. Het vertaalt zich door in onder andere een grote verkeersintensiteit, die nog verder wordt versterkt door het forensen karakter van de gemeente waar een auto voor de deur veelal als basisbehoefte wordt gezien.

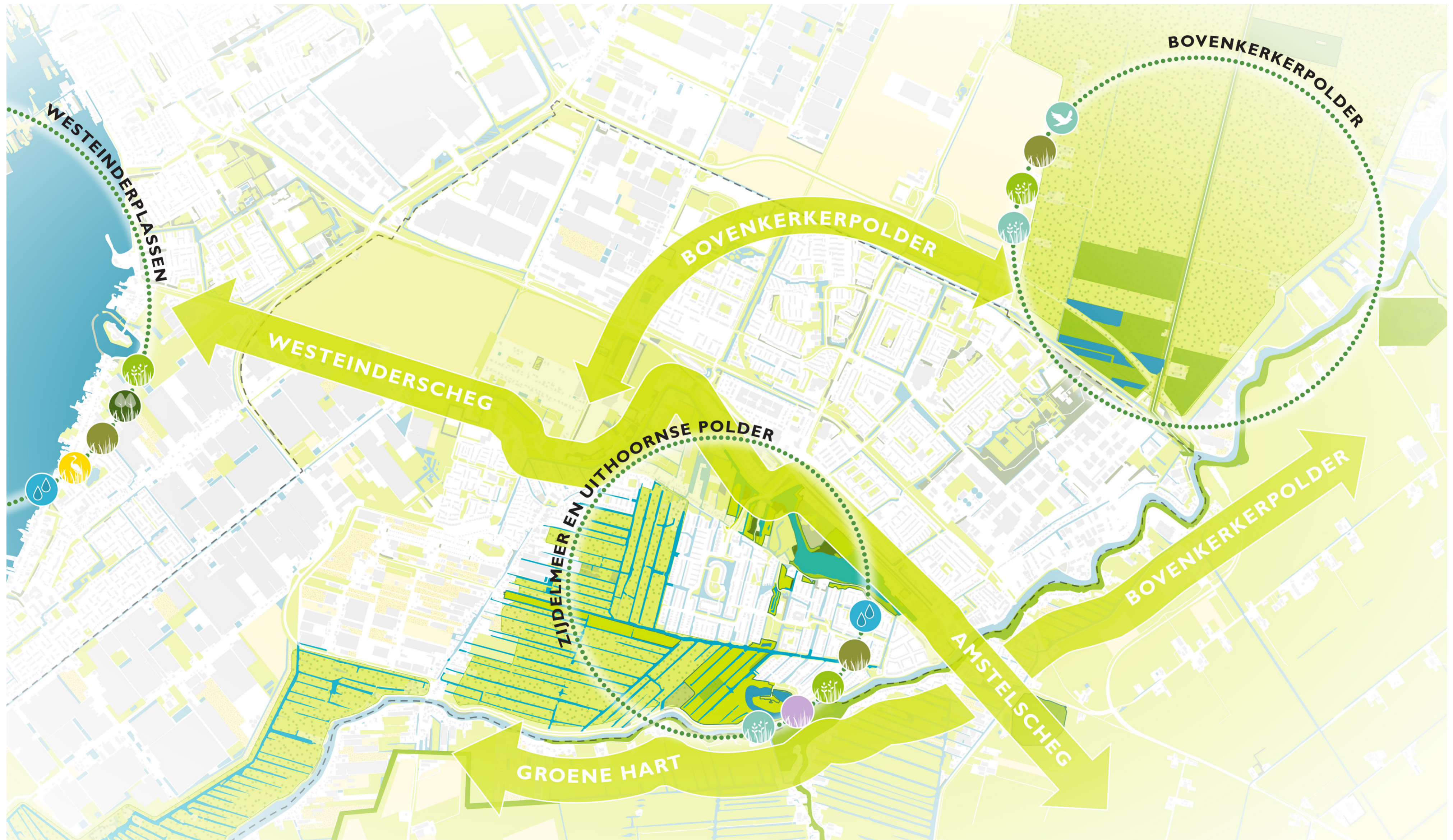
De gemeente is overduidelijk in ontwikkeling, te zien aan onder andere de aanleg van de Uithoornlijn, maar ook aan de verschillende woningbouwprojecten en de zichtbare ontwikkelingen binnen de glastuinbouwsector met enerzijds gezonde en/of zelfs innovatieve bedrijven en anderzijds verpauperde en lege kassen.

Tot slot, naast waardevolle groengebieden, plekken onderhevig aan dynamiek en gebieden in ontwikkeling, bezit de gemeente over veel gebieden met een grote potentie tot verbetering en het maken van een cruciale kwalitatieve slag. Dit zijn de plekken waar beslissingen centraal staan, zoals in de Amstelzone, die tot grote veranderingen kunnen leiden.

1.2 DE OPGAVE

De opgave is het opstellen van een gebiedsvisie voor een groene recreatieve verbingszone tussen de Westeinderplassen en de Amstel in samenhang met groene verbindingen door de woonwijken van Uithoorn naar het buitengebied. Dit raamwerk legt op de grotere schaal de verbinding tussen de volgende vier landschappelijke entiteiten: Westeinderscheg, Amstelscheg, Bovenkerkerpolder en Groene Hart.

2. LANDSCHAP ONDER DRUK

2.1 TIJDREEKS

HOLLANDSE GLORIE
1850

In de negentiende eeuw zijn enkele vormen van bebouwing te vinden langs de Amstel en langs de stroom die in verbinding staat met het huidige Zijdelmeer. Het meer stond destijds in directe verbinding met Legmeer en op zijn beurt met de Westeinderplassen. Opvallend is de eerste inpoldering, die van de Thamerpolder.

INPOLDERING
1900

In de twintigste eeuw staat de inpoldering centraal. Naast de Thamerpolder is nu ook de Noorder Legmeerpolder ingepolderd met een duidelijke verkaveling en structuur van tochten en vaarten. De Vuurlijn vormt een herkenbare hoofdstructuur door de huidige gemeente en vormt een contrast met de zuidelijke veengebieden.

OCCUPATIEFASE
1970

De jaren '70 is de periode waarin het Uithoorn van vandaag het best herkenbaar wordt. De eerste uitbreidingswijken, maar ook de glastuinbouwgebieden krijgen vorm. De spoorbaan, waarvan tot op heden het relict sterk aanwezig is, maakt onderdeel uit van het bebouwd gebied. De forten liggen als parels in het veenweidegebied.

MONDIALE GROEI VAN LOKALE IDENTITEIT
1995

Eind jaren '90 is goed leesbaar hoe het bebouwd gebied steeds meer ruimte inneemt en maakt dat directe open verbindingen met het buitengebied schaars raken. Het huidige Legmeer-West, de uitbreiding van de veiling en een deel het open veenweidegebied in het zuiden zijn de gebieden die hier nog bespaard zijn gebleven.

2.2 GEDIFFERENTIEERD GROEN

Resultante van de ontwikkelingen zoals beschreven in de voorgaande tijdreeks is een zonering die een duidelijk onderscheid maakt tussen centrale woonwijken, werklandschappen voornamelijk in het westen en deels dichtbij de dorpskern en groene en/of open gebieden versnipperd binnen de gemeente. Een deel van Noorder Legmeerpolder, het Ruilverkavelingsgebied en de Amstelzone zijn gebieden die getransformeerd en/of ontwikkeld (kunnen) worden.

LEGENDA Zonering binnen de gemeente

- Woonwijk
- Bedrijventerrein / glastuinbouwgebied
- Groen en/of open gebied
- Te ontwikkelen / transformeren gebied

3. MEERLAAGSE UITDAGING

Om te komen tot een gedegen gebiedsvisie is het van cruciaal belang het gebied niet alleen in ruimtelijke indeling te analyseren, maar in alle lagen van het landschap. Bovendien niet alleen in fysieke zin, maar ook in de zin van betekenis en waarde. Door de uitdagingen in meerdere lagen in kaart te brengen en de opgave breed te benaderen zal de gebiedsvisie voor een groene en recreatieve verbindingzone niet alleen invulling geven aan groen en recreatie, maar zal het op tal van uitdagende thema's inspelen.

Zoals beschreven in voorgaand hoofdstuk is de gemeente onderhevig (geweest) aan een steeds verdergaande druk op het landschap. Hier bovenop wordt de druk verder opgevoerd door de vele ruimtelijke beperkingen. De geluidscontouren van Schiphol waarbinnen woningbouw niet of beperkt mogelijk is, de zogenaamde LIB-zonering, zijn de grootste ruimtelijke beperking.

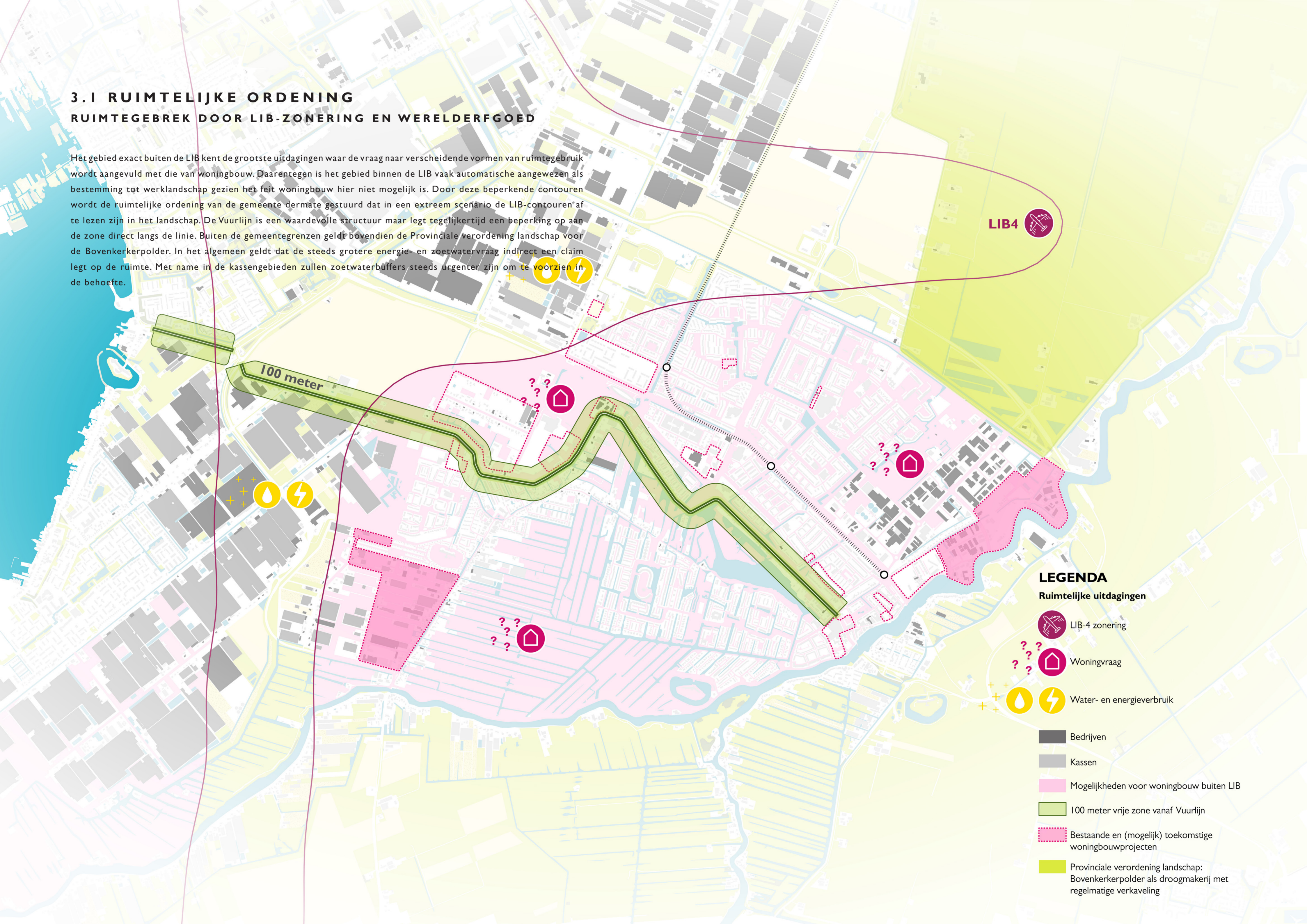
Grote uitdaging vormt om binnen een landschap, waar de versnippering aan groen groot is, waarde toe te voegen aan het groen door het te verbinden tot robuust netwerk. Groene parels vormen in verbinding een continu netwerk waardoor het uitstijgt in onder andere ecologische waarde boven de waarde die de afzonderlijke gebieden momenteel hebben.

Met de toenemende verstedelijking is het evident dat de behoefte aan recreatie en dus de behoefte aan een goed verknopen netwerk in zowel stad als land ook toeneemt. De uitdaging is het ontwikkelen van een netwerk dat niet alleen toegankelijkheid biedt maar vooral ook kwalitatief is. Oftewel een recreatief netwerk zoveel mogelijk bestemd voor langzaam verkeer en passerend aan waardevolle en bezienswaardige plekken.

Tot slot, de onzichtbare continue verandering in het klimaat vormt een grote uitdaging waar strategisch op ingespeeld dient te worden. Bodemdaling is een bekend begrip en kan op den duur ook economische gevolgen met zich meebrengen.

3.1 RUIMTELIJKE ORDENING RUIMTEGEBREK DOOR LIB-ZONERING EN WERELDERFGOED

Het gebied exact buiten de LIB kent de grootste uitdagingen waar de vraag naar verscheidende vormen van ruimtegebruik wordt aangevuld met die van woningbouw. Daarentegen is het gebied binnen de LIB vaak automatisch aangewezen als bestemming tot werklanschap gezien het feit woningbouw hier niet mogelijk is. Door deze beperkende contouren wordt de ruimtelijke ordening van de gemeente dermate gestuurd dat in een extreem scenario de LIB-contouren af te lezen zijn in het landschap. De Vuurlijn is een waardevolle structuur maar legt tegelijkertijd een beperking op aan de zone direct langs de lijn. Buiten de gemeentegrenzen geldt bovendien de Provinciale verordening landschap voor de Bovenkerkerpolder. In het algemeen geldt dat de steeds grotere energie- en zoetwatervraag indirect een claim legt op de ruimte. Met name in de kassengebieden zullen zoetwaterbuffers steeds urgenter zijn om te voorzien in de behoefte.

LEGENDA

Ruimtelijke uitdagingen

LIB-4 zoning

Woningvraag

Water- en energieverbruik

Bedrijven

Kassen

Mogelijkheden voor woningbouw buiten LIB

100 meter vrije zone vanaf Vuurlijn

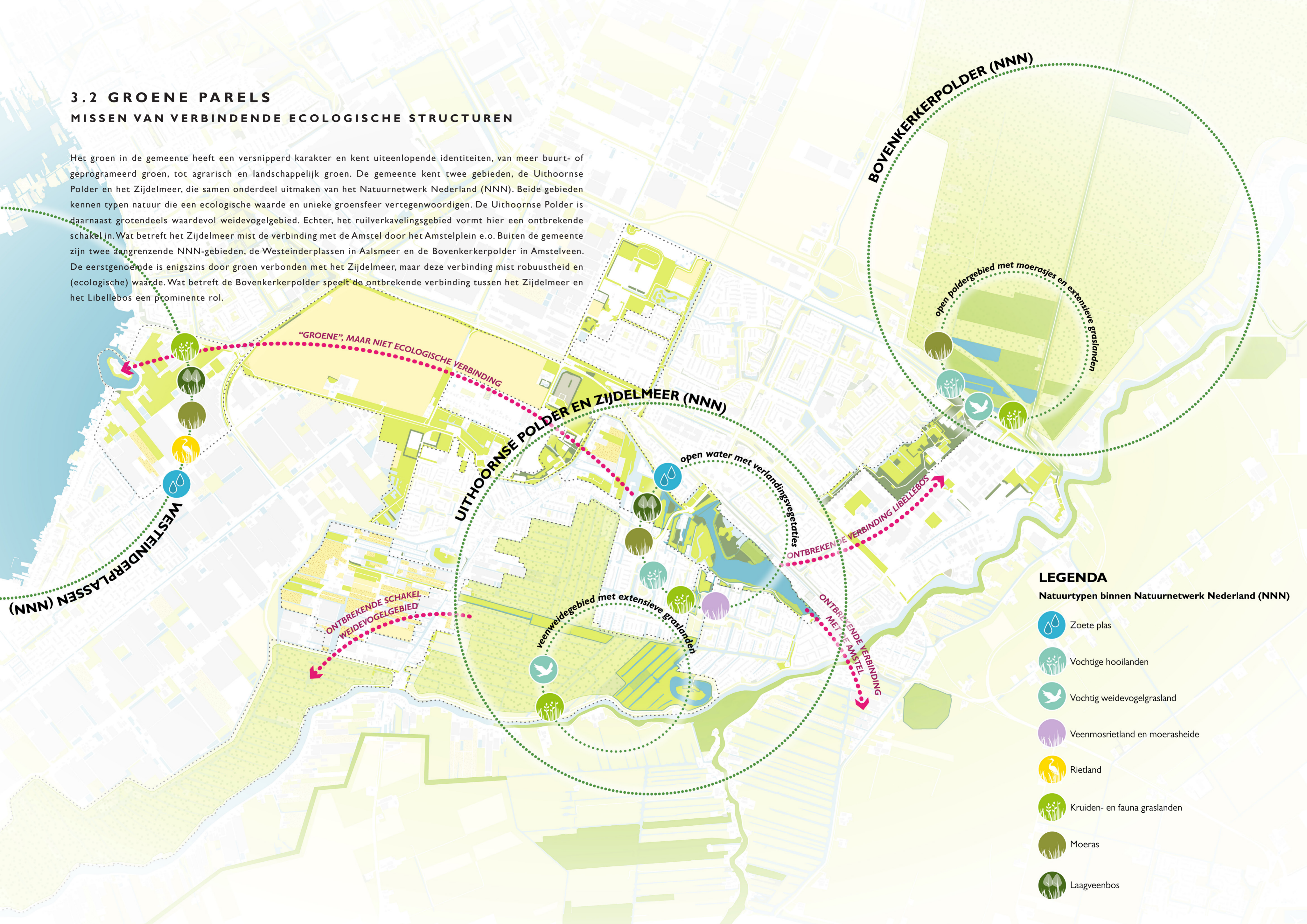
Bestaande en (mogelijk) toekomstige woningbouwprojecten

Provinciale verordening landschap: Bovenkerkerpolder als droogmakerij met regelmatige verkaveling

3.2 GROENE PARELS

MISSEN VAN VERBINDENDE ECOLOGISCHE STRUCTUREN

Het groen in de gemeente heeft een versnipperd karakter en kent uiteenlopende identiteiten, van meer buurt- of geprogrammeerd groen, tot agrarisch en landschappelijk groen. De gemeente kent twee gebieden, de Uithoornse Polder en het Zijdelmeer, die samen onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Beide gebieden kennen typen natuur die een ecologische waarde en unieke groensfeer vertegenwoordigen. De Uithoornse Polder is daarnaast grotendeels waardevol weidevogelgebied. Echter, het ruilverkavelingsgebied vormt hier een ontbrekende schakel in. Wat betreft het Zijdelmeer mist de verbinding met de Amstel door het Amstelplein e.o. Buiten de gemeente zijn twee aangrenzende NNN-gebieden, de Westeinderplassen in Aalsmeer en de Bovenkerkerpolder in Amstelveen. De eerstgenoemde is enigszins door groen verbonden met het Zijdelmeer, maar deze verbinding mist robuustheid en (ecologische) waarde. Wat betreft de Bovenkerkerpolder speelt de ontbrekende verbinding tussen het Zijdelmeer en het Libellebos een prominente rol.

LEGENDA

Natuurtypen binnen Natuurnetwerk Nederland (NNN)

- Zoete plas
- Vochtige hooilanden
- Vochtig weidevogelgrasland
- Veenmosrietland en moerasheide
- Rietland
- Kruiden- en fauna graslanden
- Moeras
- Laagveenbos

3.3 RECREATIEF NETWERK BARRIÈRES EN ONTOEGANKELIJKHEID

Voor de bezoeker aan Uithoorn heeft de gemeente bezienswaardige plekken zoals de forten, interessante routes zoals de Vuurlijn en waardevolle gebieden zoals het veenweidegebied te bieden. Daarnaast is de gemeente de uitgelezen stop op de meer regionale schaal, bij een bezoek aan nabijgelegen bezienswaardigheden zoals de Ronde Hoep en de Westeinderplassen. Aanmeren en wegzakken aan de waterfront is dan ook een geliefde activiteit bij de bezoeker. Echter, zowel voor de bezoeker als voor de inwoner van Uithoorn zorgen barrières en gemengd verkeer op grote delen van de route voor een onprettige ervaring. Bovendien zijn het veenweidegebied en centrale delen langs de Vuurlijn ontoegankelijk.

LEGENDA

Recreatief netwerk

Typen routes

- Regionaal wandelnetwerk
- Regionaal fietsnetwerk
- Lokaal wandelnetwerk

Plekken langs de route

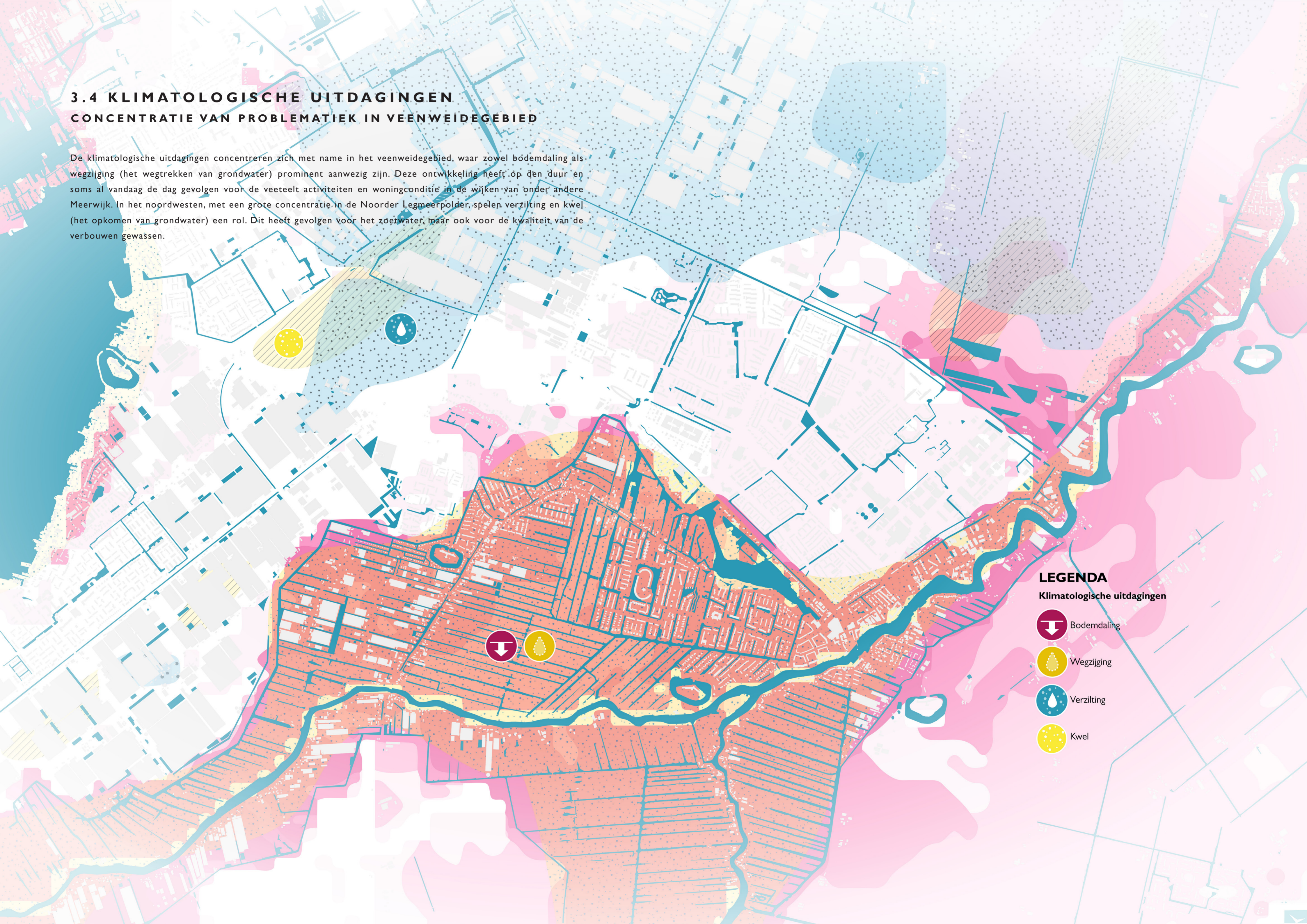
- Point of interest
- Recreatie
- Horeca
- Winkelen

Uitdagingen

- Infrastructurele barrière
- Gemengd verkeer - langzame route stopt

3.4 KLIMATOLOGISCHE UITDAGINGEN CONCENTRATIE VAN PROBLEMATIEK IN VEENWEIDEGEBIED

De klimatologische uitdagingen concentreren zich met name in het veenweidegebied, waar zowel bodemdaling als wegzijging (het wegtrekken van grondwater) prominent aanwezig zijn. Deze ontwikkeling heeft op den duur en soms al vandaag de dag gevolgen voor de veeteelt activiteiten en woningconditie in de wijken van onder andere Meerwijk. In het noordwesten, met een grote concentratie in de Noorder Legmeerpolder, spelen verzilting en kwel (het opkomen van grondwater) een rol. Dit heeft gevolgen voor het zoetwater, maar ook voor de kwaliteit van de verbouwen gewassen.

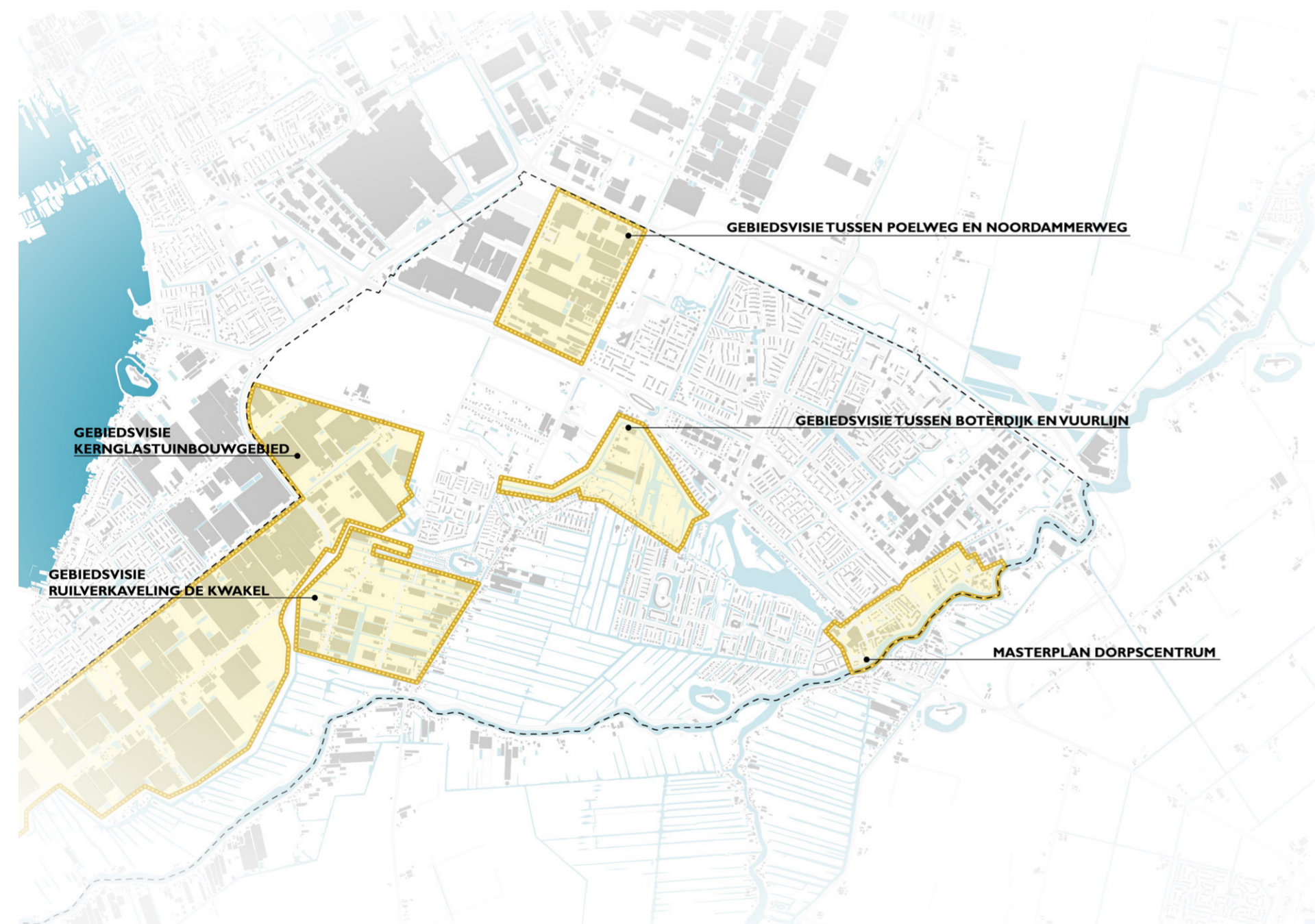

LEGENDA Klimatologische uitdagingen

- Bodemdaling
- Wegzijing
- Verzilting
- Kwel

3.5 BESTAAND BELEID ALS ONDERLEGGEND

Uitgangspunt voor het opstellen van de gebiedsvisie voor een groene en recreatieve verbindingzone vormt het voorgaande aangevuld met het bestaand beleid als onderlegger. Onderstaande kaart geeft een overzicht van de vastgestelde gebiedsvisies en masterplan die uitvoerig geanalyseerd zijn. Benoemd moet worden dat de gebiedsvisies voor het bedrijventerrein tussen Poelweg en Noordammerweg en het glastuinbouwgebied richting Kudelstaart in beperkte mate onderdeel uitmaken van deze gebiedsvisie aangezien de verbinding tussen Westeinderplassen en Amstel centraal staat en de verbindingen op wijkniveau worden meegenomen.

3.6 KANSRIJKE SLEUTELGEBIEDEN

Gebaseerd op de gestelde opgave, bestaande visies en een grondige analyse, geeft onderstaande kaart een overzicht van de gebieden die een kansrijke sleutelpositie innemen. Deze gebieden zijn reeds aangewezen of ons inziens kansrijk en realistisch om te transformeren en/of ontwikkelen op dermate wijze dat de bijdrage aan de gestelde opgave groot kan zijn. Voor de centrale delen langs de Vuurlijn, de Noorder Legmeerpolder en het glastuinbouwgebied in Aalsmeer geldt dat bij transformatie een robuuste verbinding tussen Westeinderplassen en Zijdelmeer ontstaat. Voor de laatstgenoemde geldt bovendien dat samenwerking met Aalsmeer essentieel is. Het ruilverkavelingsgebied kan bij transformatie de verbindende schakel tussen de twee waardevolle delen van de Uithoornse Polder vormen. Legmeer-West is door het grote onbebouwd gebied kansrijk om te transformeren tot een groene schakel met het buitengebied. Tot slot, de Amstelzone ligt voor een groot deel braak en kan bij transformatie het gezicht aan de Amstel worden waar Uithoorn zich graag mee op de kaart brengt. Het is de ambitie van de gemeente Uithoorn om woningbouw in de Amstelzone mogelijk te maken. Dat is onderwerp van onderzoek in de komende periode.

4. CONCEPT GEBIEDSVISIE

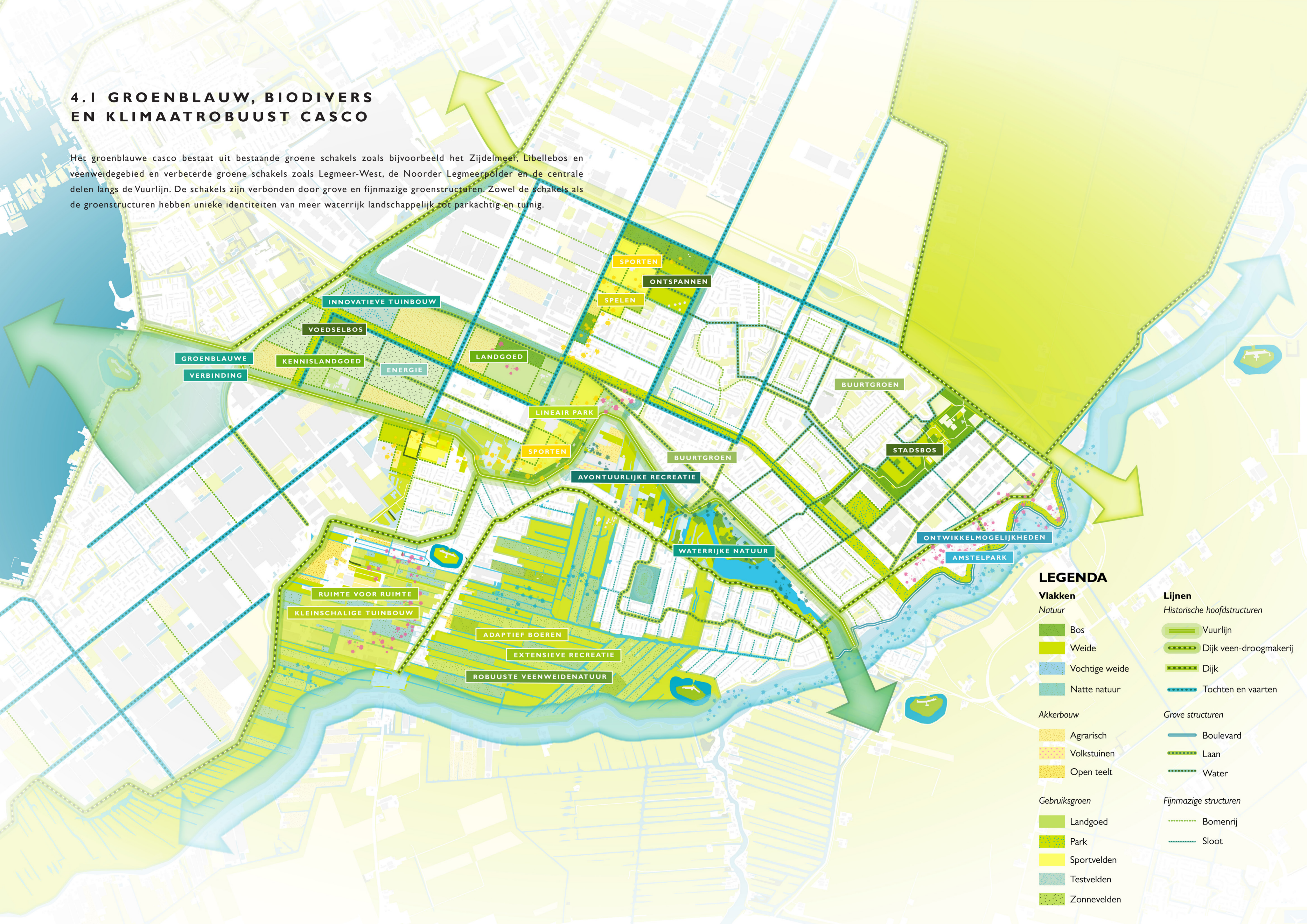

Het ontwikkelen van een groene en recreatieve verbindingzone laat ruimte over voor eigen interpretatie. Immers is een verbindingzone een continuerende lijn waarbinnen groen en een recreatieve route ruimtelijk passen? Of spreken we van een verbindingzone als het groen en de recreant op meerdere 'manieren' van A naar B kunnen? Hier wordt aangenomen dat wordt voldaan aan een groene en recreatieve verbindingzone als het onderdeel vormt van een robuust netwerk dat zich over het gehele landschap en stedelijk weefsel van Uithoorn en omgeving spreidt. Een netwerk dat robuust is omdat het maximaal in verbinding staat en omdat het, naast antwoord op groen en recreatie als centrale thema's, ook antwoord geeft op thema's zoals ecologie, hittestress, watertekorten of juist wateroverlast, en programma zoals woningbouw, bedrijvigheid en sport en spel landschappelijk inbedt.

Het hierna getoonde groenblauwe casco vormt de kapstok voor deze thema's. Een kapstok die sturing geeft, maar desondanks flexibel is waar nodig. De hiervoor getoonde sleutelgebieden geven een indicatie van waar de grote veranderingen kunnen plaatsvinden. Onder andere deze gebieden vormen de grote schakels binnen het casco. Zoals eerder genoemd bestaat het casco uit bestaande groene gebieden en verbindingen, aangevuld met verrijkte of nieuwe gebieden en verbindingen. Het casco bevat een hiërarchie van landschappelijke entiteiten, (stedelijke) solitaire groengebieden en lijnen als verbinding waardoor het groen van open landschap in het buitengebied tot de voordeur reikt. Het casco vormt de basis voor het recreatief netwerk zodat het op kwalitatieve wijze stad en land verknoopt.

4.1 GROENBLAUW, BIODIVERS EN KLIMAATROBUUST CASCO

Het groenblauwe casco bestaat uit bestaande groene schakels zoals bijvoorbeeld het Zijdemeer, Libellebos en veenweidegebied en verbeterde groene schakels zoals Legmeer-West, de Noorder Legmeerpolder en de centrale delen langs de Vuurlijn. De schakels zijn verbonden door grove en fijnmazige groenstructuren. Zowel de schakels als de groenstructuren hebben unieke identiteiten van meer waterrijk landschappelijk tot parkachtig en tuinig.

LEGENDA

Vlakken

Natuur

- Bos
- Weide
- Vochtige weide
- Natte natuur

Akkerbouw

- Agrarisch
- Volkstuinen
- Open teelt

Gebruiksgroen

- Landgoed
- Park
- Sportvelden
- Testvelden
- Zonnevelden

Lijnen

Historische hoofdstructuren

- Vuurlijn
- Dijk veen-droogmakerij
- Dijk
- Tochten en vaarten

Grove structuren

- Boulevard
- Laan
- Water

Fijnmazige structuren

- Bomenrij
- Sloop

4.2 LANDSCHAPPELIJKE ENTITEITEN

Het groenblauwe casco valt ten eerste op te delen in de vier landschappelijke entiteiten met de Westeinderplassen in het westen, het veenweidegebied in het zuiden, de Bovenkerkerpolder in het noorden en de Amstel in het oosten. Deze entiteiten geven grotendeels vorm aan het groene buitengebied van Uithoorn.

4.3 (STEDELIJKE) SOLITAIRE GROENGEBIEDEN

Onderdeel van het stedelijk weefsel vormen verschillende solitaire groengebieden. Deze gebieden zijn zichtbaar aan te wijzen als eenheid. Het Libellebos is zuidelijk als groengebied uitgebreid met de vergroening van de bestaande verbinding en de doorsteek naar het waterzuiveringsterrein dat als parklandschap ingericht kan worden. Het centrale deel langs de Vuurlijn is deels vernatuurlijkt, evenals Legmeer-West, het ruilverkavelingsgebied en de gehele Noorder Legmeerpolder.

4.4 LIJNEN ALS VERBINDING EN REIKEND TOT DE VOORDEUR

De groenblauwe lijnen die de verbindingen vormen tussen de landschappelijke entiteiten en groengebieden verschillen in robuustheid. De structuren gaan van lineaire parken in de Noorder Legmeerpolder, over de oude spoorbaan en langs de Amstel tot groene dijkverbindingen zoals de Vuurlijn en de dijk richting het zuiden die het veenweidegebied van de lagere droogmakerijen scheidt. Historische tochten en vaarten met natuurlijke oevers, groene bomenlanen die veelal infrastructuur zacht inbedt en subtiele bomenrijen maken onderdeel uit van het fijnmazige netwerk.

4.5 RECREATIEF VERKNOPEN VAN STAD EN LAND

Het groenblauwe casco en het bestaande recreatieve netwerk vormen de basis voor het hier getoonde recreatieve netwerk. Van grote impact zal de nieuwe oost-west verbinding zijn, deels bestaande uit de Tuinenroute door publieke tuinen en voor het andere deel bestaande uit een lineair park lopend van de Vuurlijn tot aan de Legmeerdijk en Vuurlijn. Het Vuurpad is naar de andere kant van de dijk verplaatst en brengt de bezoeker naar de Westeinderplassen. Legmeer-West en het sportgebied langs de Vuurlijn zijn met elkaar verbonden door een continuerende sportas. De (deels nieuwe) parkstructuur langs de toekomstige trambaan wordt beleefbaar met een continuerende recreatieve verbinding. Vanuit het trampark vindt de bezoeker zijn weg gemakkelijk naar het Amstelpark. Een plek waar de Amstel figuurlijk uit zijn oevers treedt en optimaal te beleven is. Tot slot, het momenteel ontoegankelijke veenweidegebied wordt op informele wijze toegankelijk met een Fortenroute bestaande uit natuurlijke vlonderpaden.

LEGENDA

Recreatief netwerk

Typen routes

- Regionaal wandelnetwerk
- Regionaal fietsnetwerk
- Lokaal wandelnetwerk

Plekken langs de route

- Point of interest
- Recreatie
- Horeca
- Winkelen
- Landmark

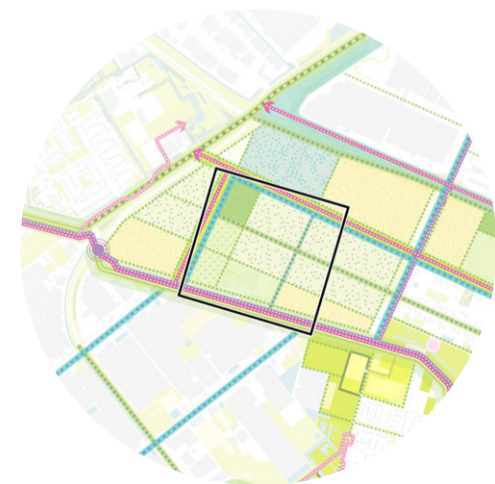
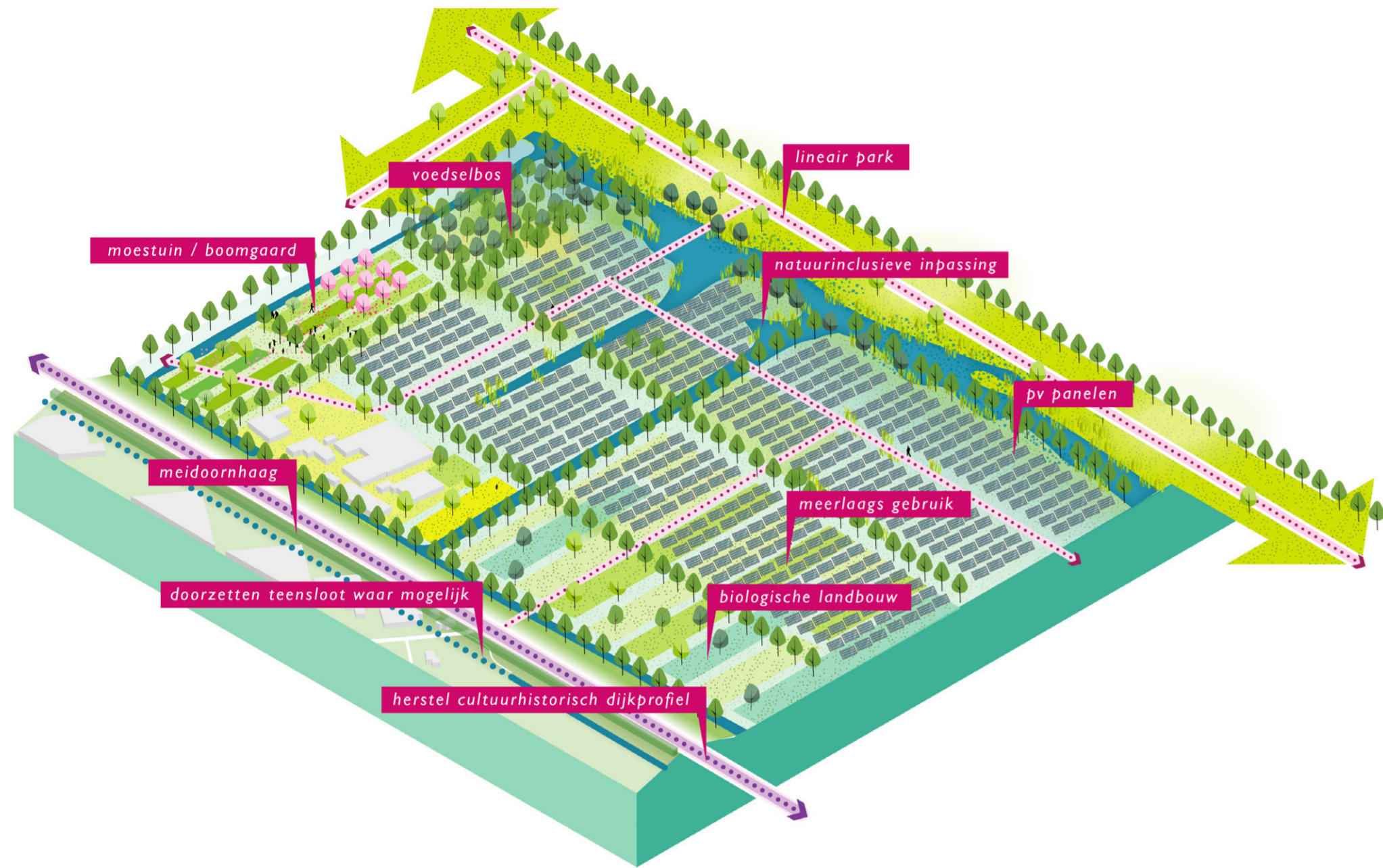
5. LOCATIESPECIFIEK TOEKOMSTPERSPECTIEF

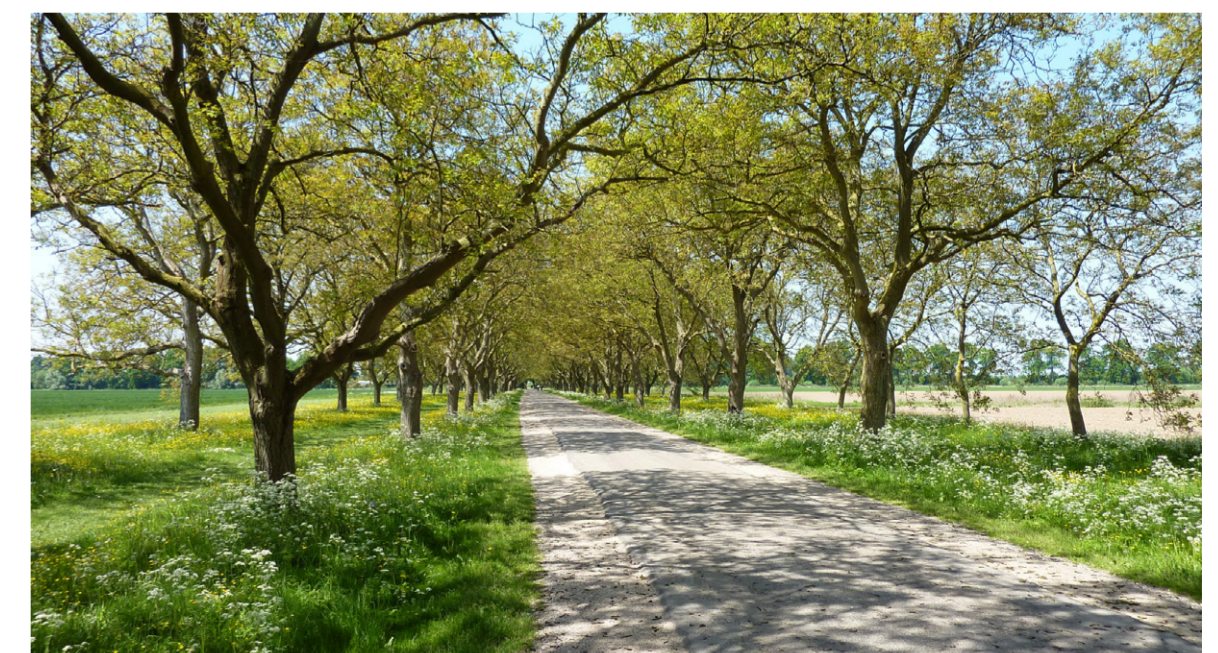
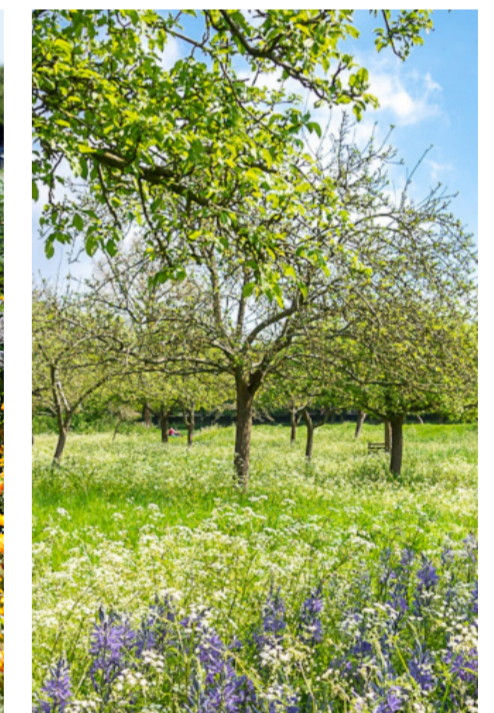
De kaartbeelden van voorgaand hoofdstuk laten zien hoe het groenblauwe casco en samenhangend recreatief netwerk onderdeel uitmaken van het stedelijk weefsel en landschap van Uithoorn. Echter, om te komen tot een gebiedsvisie die verdergaat dan punten en lijnen is het geven van inzicht in wat deze plekken betekenen of kunnen betekenen noodzakelijk. Dit hoofdstuk geeft inzicht in een reeks deelgebieden, gebaseerd op de locatie en importantie binnen de verbindingszone, de mate van transformatie en de verschillende identiteiten die het casco rijk is. Elk deelgebied wordt isometrisch verbeeld en met behulp van een moodboard uitgedrukt in sfeer.

In het algemeen geldt voor alle uitwerkingen dat het groenblauwe casco en het recreatief netwerk centraal staat, terwijl de functies en het programma in het groen of in het raamwerk of in de landschappelijke kamers suggestief en flexibel is.

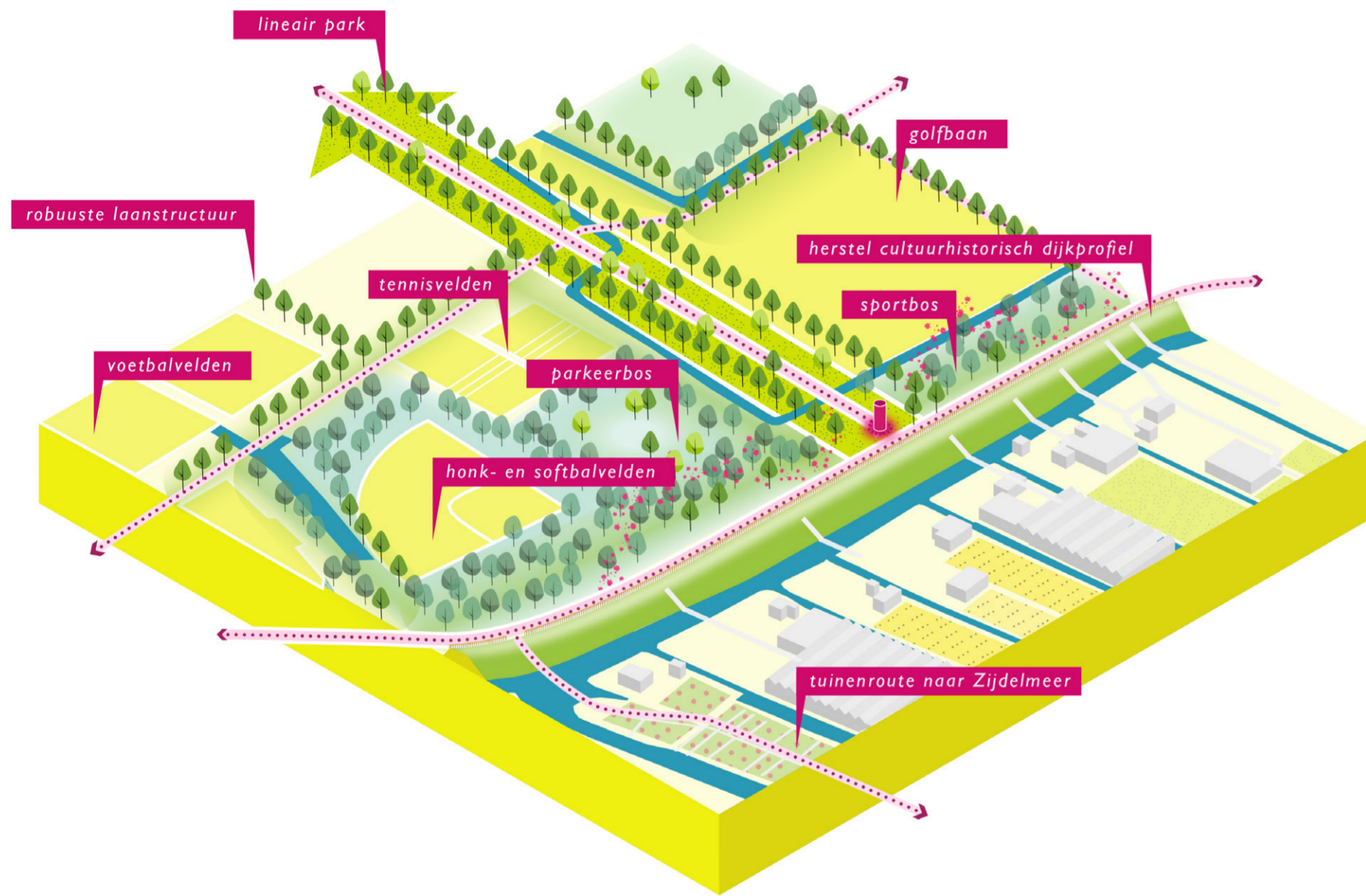
5.1 KENNISLANDSCHAP INNOVATIE, NATUURONTWIKKELING EN EDUCATIE

De Noorder Legmeerpolder is momenteel monofunctioneel agrarisch in gebruik en meer decor dan speelveld. Er lopen verschillende initiatieven waaronder die van een duurzaamheidspark, dus de motivatie tot ontwikkeling is aanwezig. Met het ontwikkelen van een groenblauw raamwerk waarin een lineair park de verbinding legt met het centrale gebied en verderop de Vuurlijn, ontstaat er een waardevol raamwerk waarbinnen een multifunctionele invulling kan plaatsvinden. Belangrijk voor het raamwerk is onder andere het herstellen van de historische tochten en vaarten met natuurlijke oevers tot ecologische structuren.

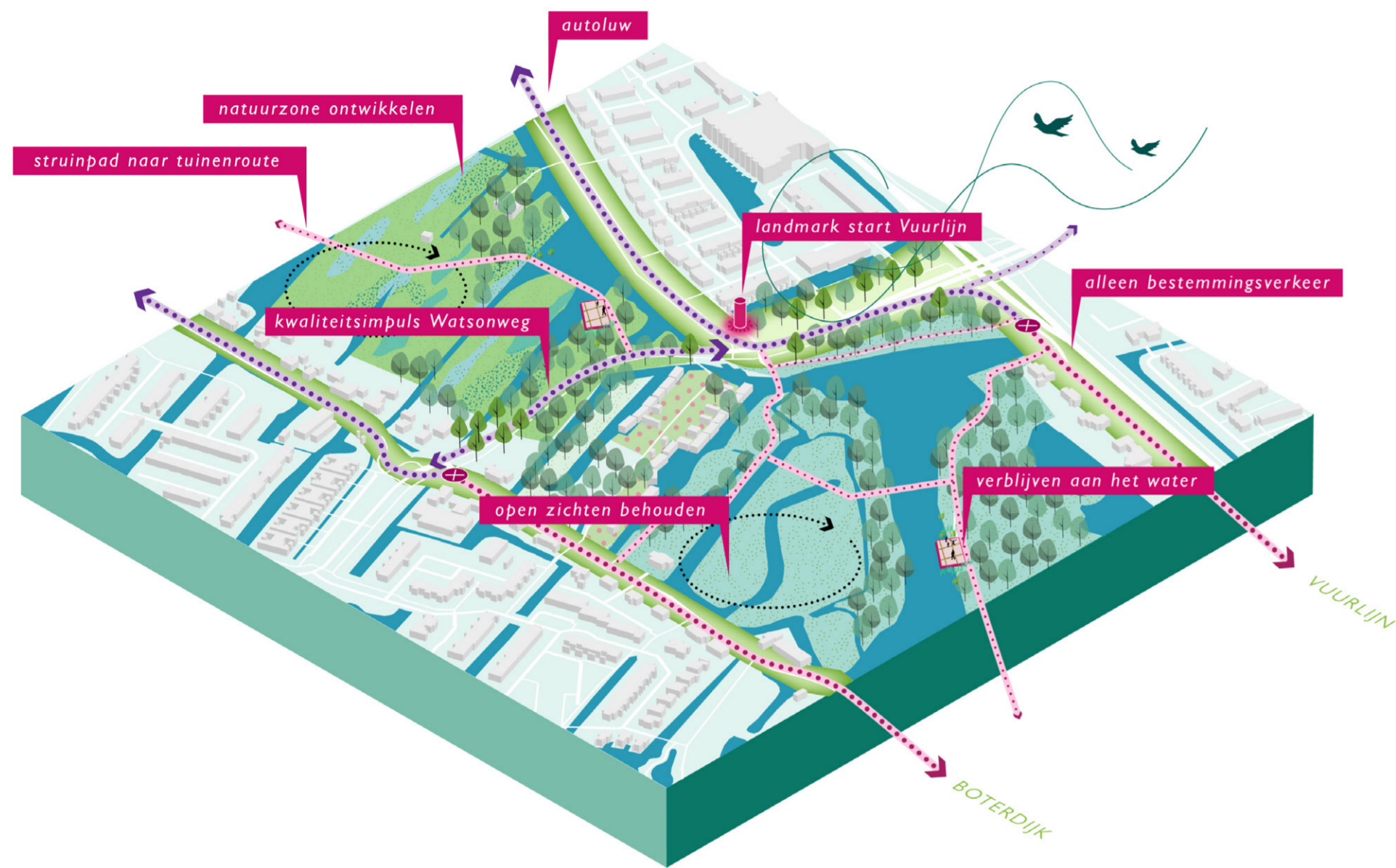
5.2 SPORTIEVE VUURLIJN LINIEDIJK ALS RECREATIEVE HARTLIJN

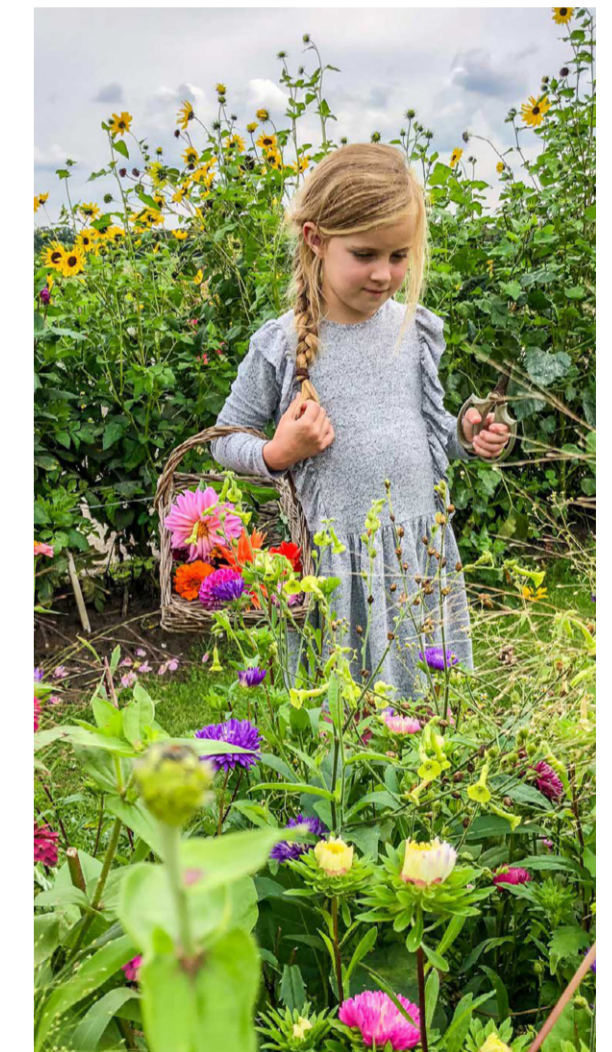
Het lineaire park vormt de hoofdgroenstructuur door het gebied tot aan de Vuurlijn. Het leidt bezoekers op aantrekkelijke en makkelijk herkenbare wijze richting het westen. De groene omlijsting van de sportvelden wordt versterkt. De aanwezige boskraag langs de Vuurlijn wordt aantrekkelijk door parkeren te concentreren in een parkeerbos en sport- en spelprogramma toe te voegen. Het cultuurhistorisch profiel van de Vuurlijn wordt waar mogelijk hersteld en langzaam verkeer krijgt een meer prominente positie door de uitstraling als 'parkpad'. Verder is er aansluiting op de Tuinenroute richting het Zijdelmeer.

5.3 LANDSCHAPPELIJK DORPSHART NATUURONTWIKKELING EN -BELEVING

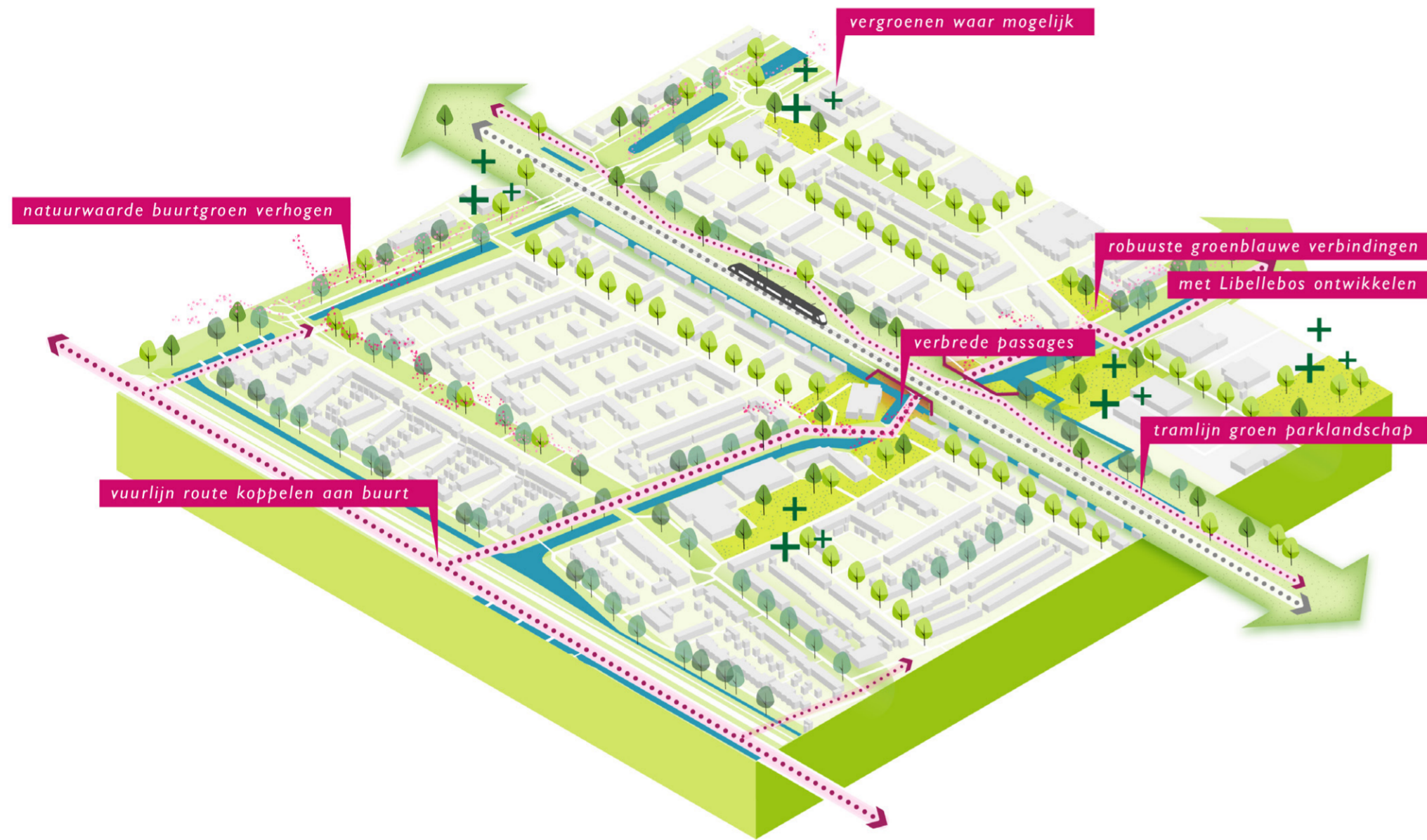

Het meest westelijke deel van het Zijdelmeer en het gebied hieraan grenzend zal deels vernatuurlijken, maar voor het grootste deel veranderen op het gebied van toegankelijkheid. Een nieuw struinp pad vanaf de aantrekkelijke Watsonweg brengt bezoekers naar de Tuinenroute. De Vuurlijn zal toenemen in herkenbaarheid met iconische landmarks. Verder zal de natuur van het Zijdelmeer meer te beleven zijn door het aanleggen van verblijfsmogelijkheden langs en op het water. Belangrijk is om het karakter van de afwisseling tussen open en gesloten gebieden te behouden en waar nodig te versterken.

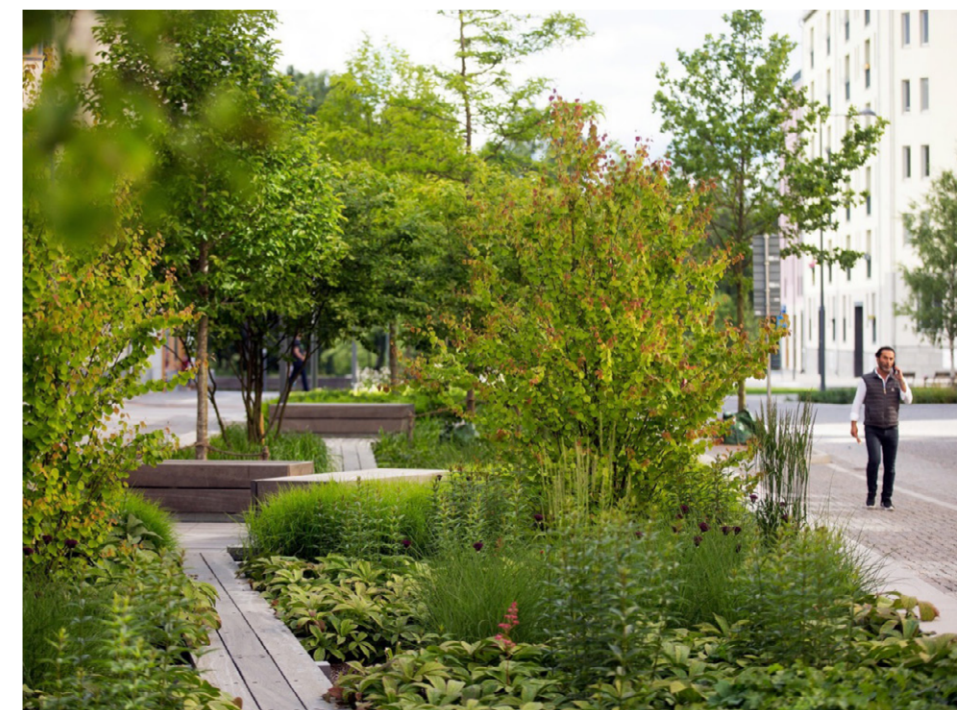

5.4 GROEN TOT AAN DE VOORDEUR KWALITATIEVE LEEFOMGEVING

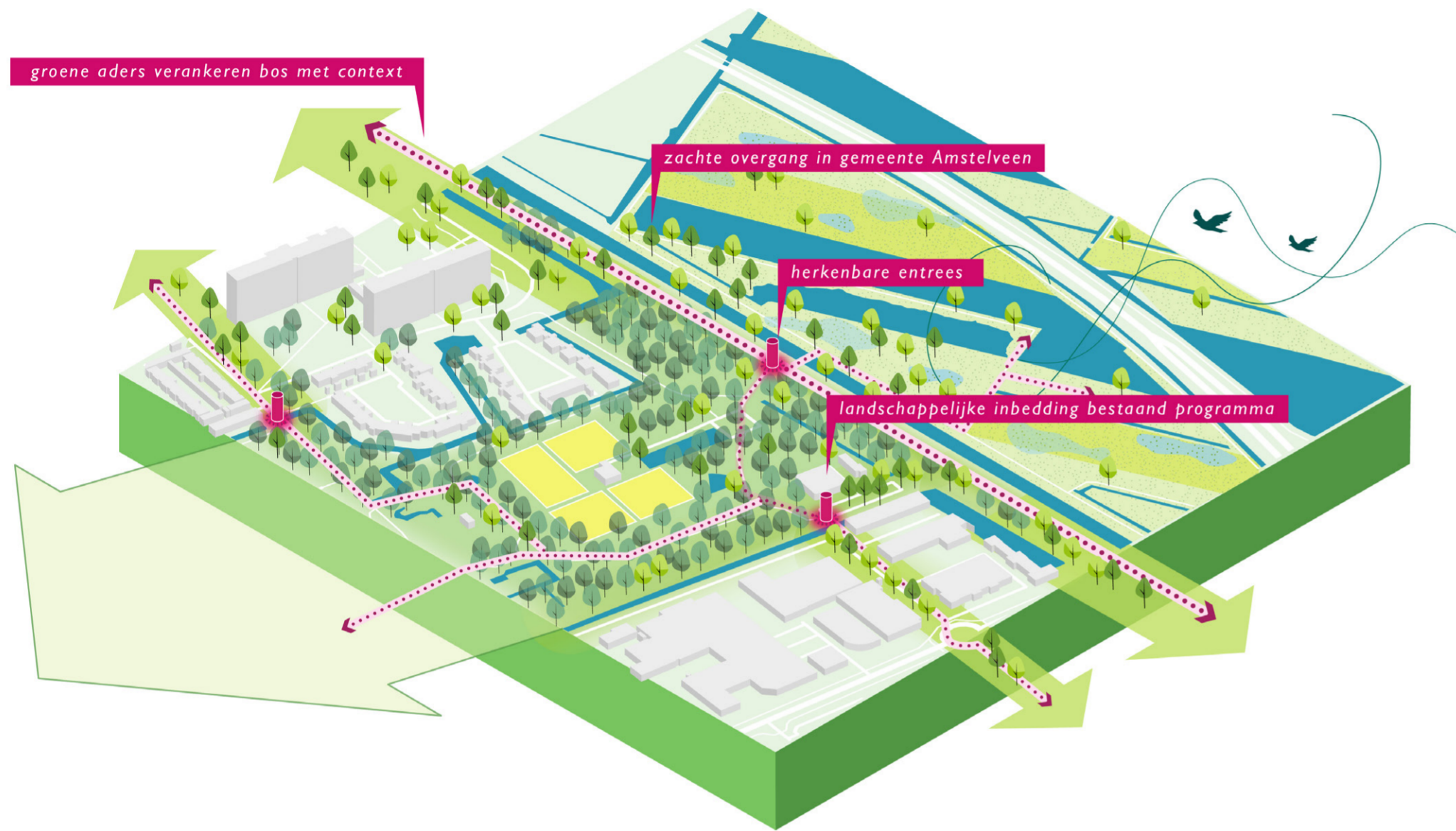

Voor een optimale verankering van het Libellebos met zijn omgeving zullen de verbindingen naar het bos toe robuust worden ontwikkeld. Dit werkt tevens de vindbaarheid van het bos in de hand, met verbrede passages en continuerende routing. Haaks op de twee nieuwe verbindingen met het bos staat het trampark. De verhoogde oude spoorbaan vormt momenteel een barrière door de verschillende woonwijken, maar met het ontwikkelen van een aantrekkelijk parklandschap en aangename passages zal het de groene verbindende wijkstructuur worden. In het algemeen geldt dat er in veel gebieden stevig vergroend kan worden.

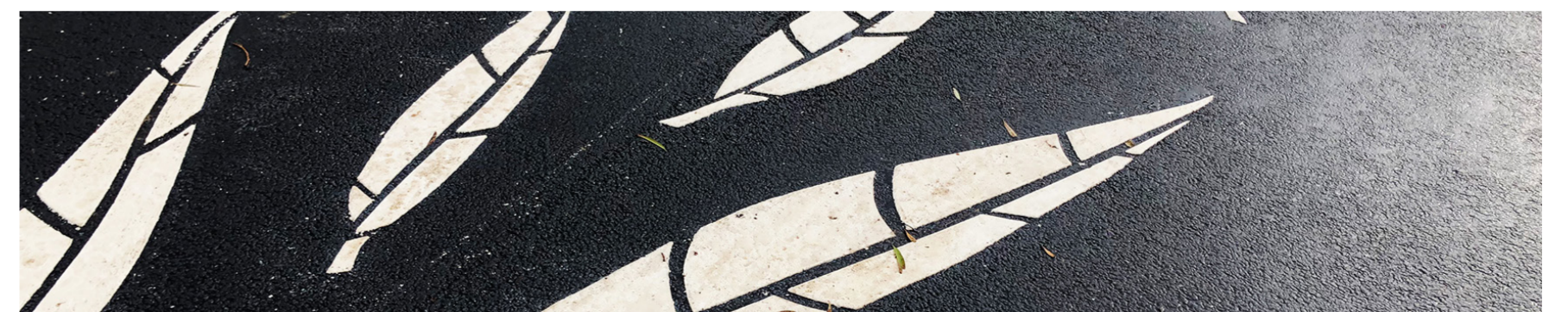
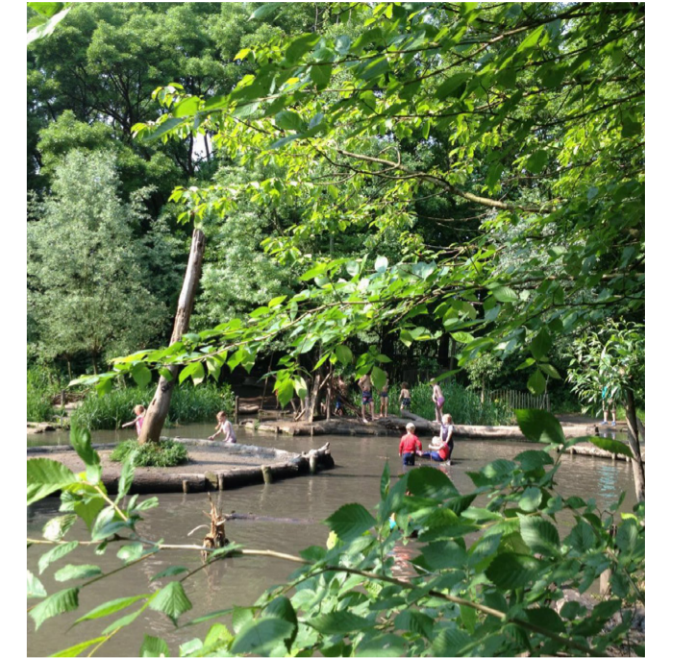

5.5 STADSBOS

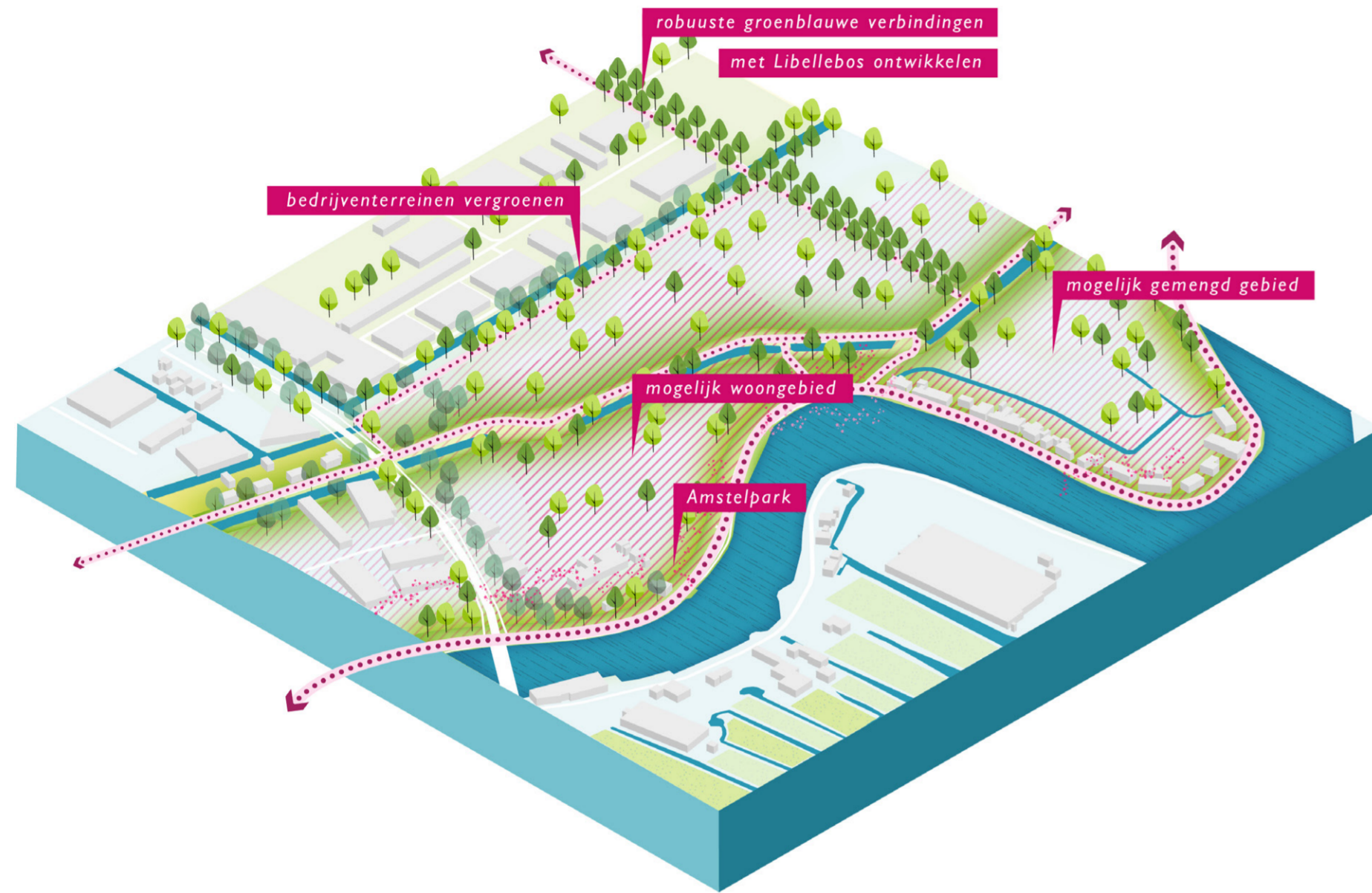
ECOLOGISCH RECREATIEVE VERWEVING VAN DORP, POLDER EN AMSTEL

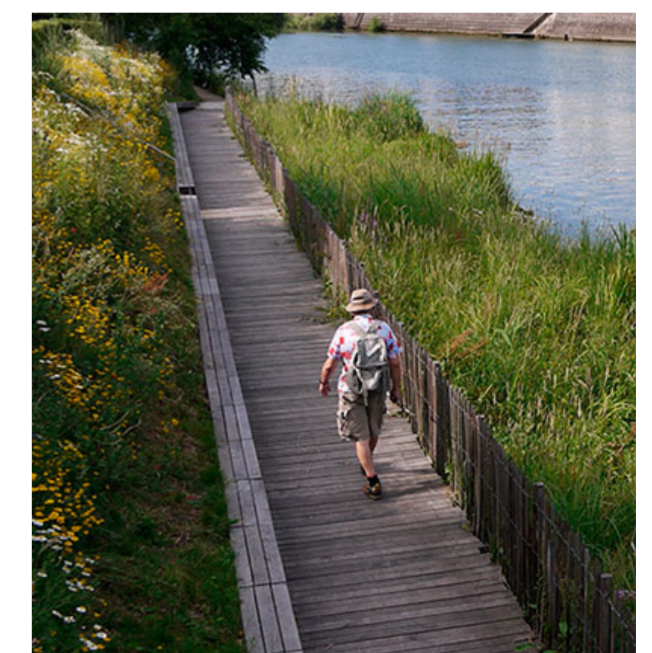
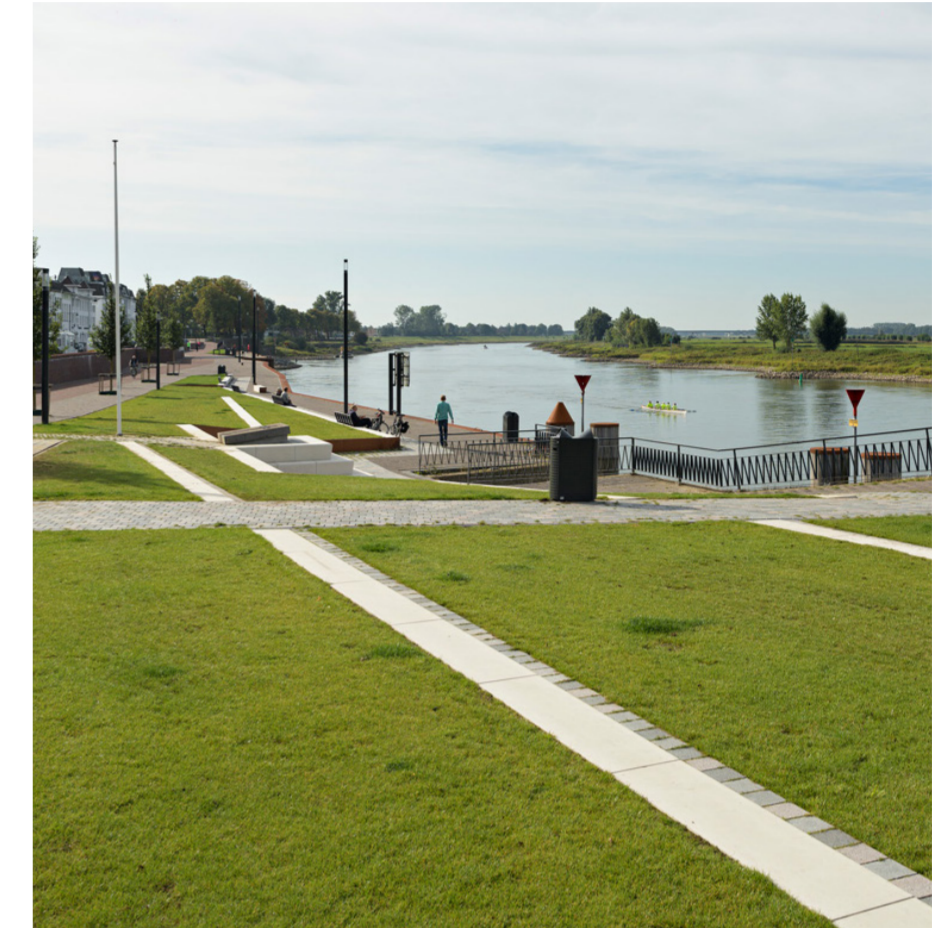
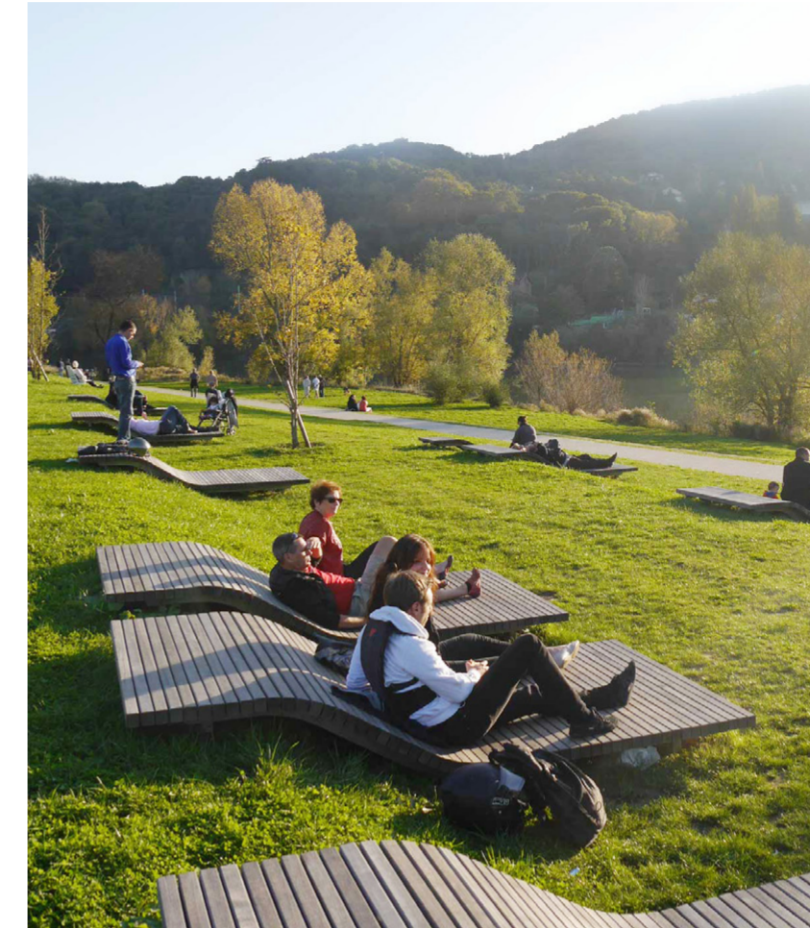
Voor de vindbaarheid van het Libellebos kan het werken met iconische herkenningselementen een groot effect hebben. Het ontwikkelen van herkenbare entrees en een aansluitende groene routing naar het park zijn hier onderdeel van. Het Libellebos is zeer waardevol, maar kent ook een veelzijdigheid aan reeds aanwezig en toekomstig programma. Om te garanderen dat het bos zijn waarde ten minste behoudt is het zaak het programma en bijbehorend ruimtegebruik landschappelijk in te bedden. Verder zal het bos aan de noordzijde op vloeiende wijze overgaan in het natuurpark door een losse strooiing van bomen.

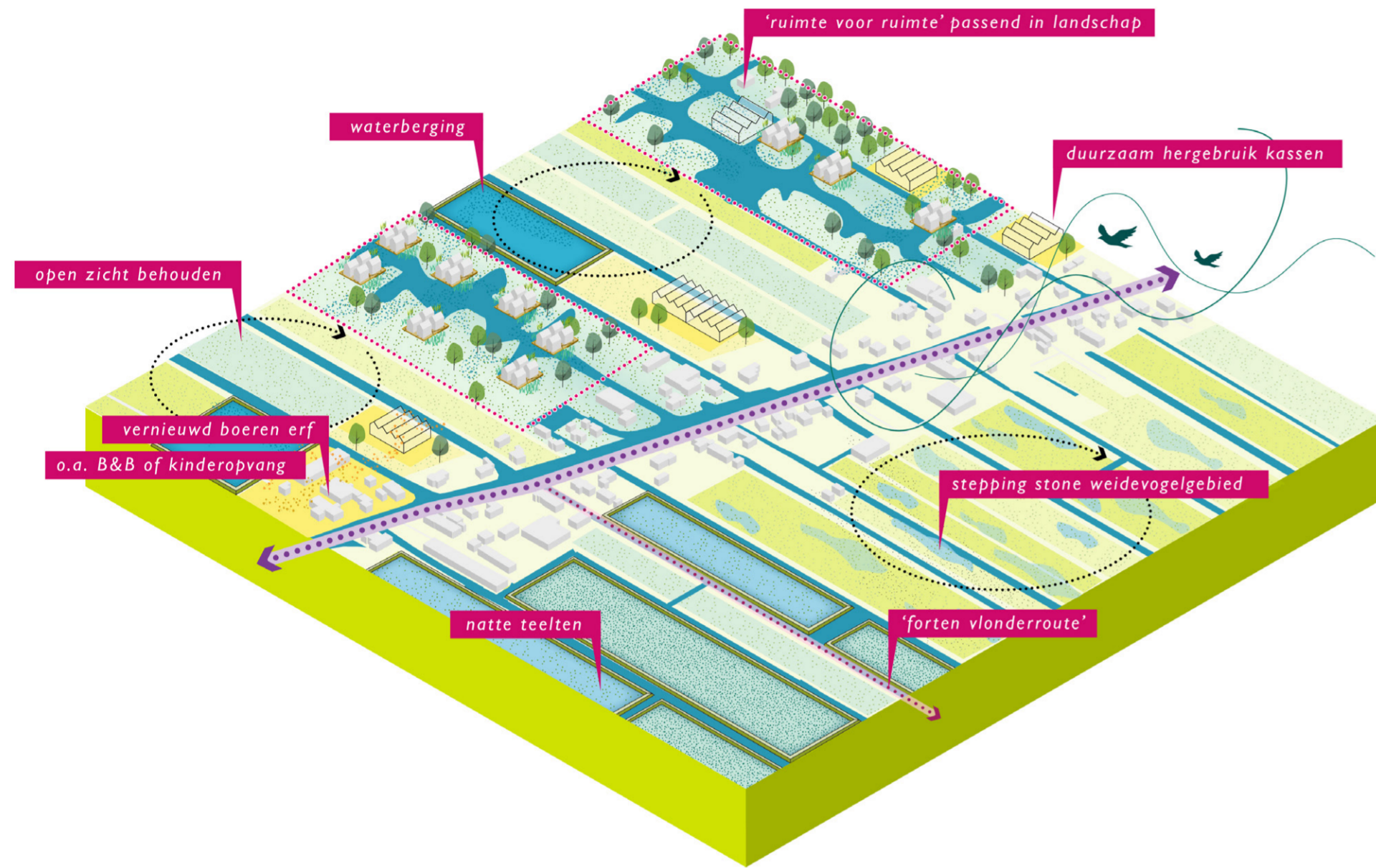
5.6 BELEEFBARE AMSTEL HÉT GROENBLAUWE VISITEKAARTJE VAN UITHOORN

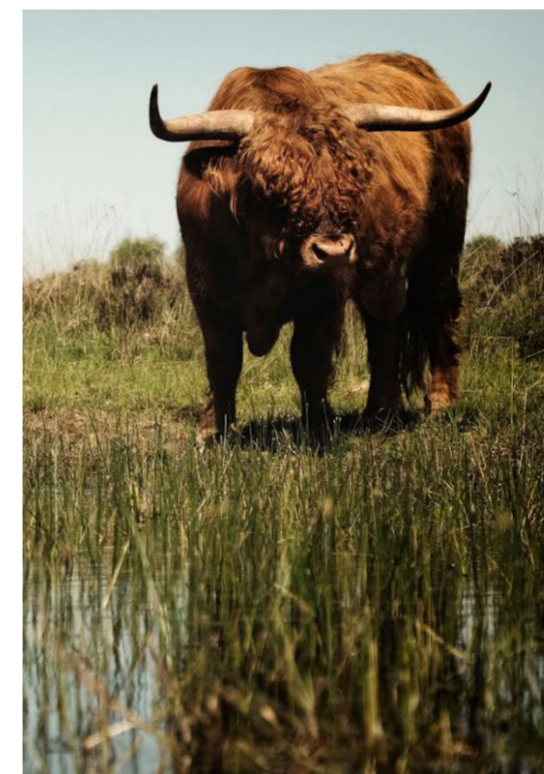
De Amstelzone is een gebied dat tot op heden geen vastgesteld plan kent. Het is de ambitie van de gemeente om woningbouw hier mogelijk te maken. Dat is onderwerp van onderzoek in de komende periode. Gesteld kan worden dat het gebied dé plek is om de Amstel dichterbij Uithoorn te brengen en het Libellebos dichterbij de Amstel te brengen. Robuuste groenblauwe verbindingen tussen de Amstel(zone) en het Libellebos dient uitgangspunt te vormen voor de nadere invulling van de zone. Verder heeft de Amsteldijk alle potentie getransformeerd te worden tot een aantrekkelijk Amstelpark als aangename alternatieve route van dorpskern tot buitengebied.

5.7 ADAPTIEF VEENWEIDEGEBIED GEDIFFERENTIEERD LANDGEBRUIK

Het ruilverkavelingsgebied vormt met de transformatie van percelen in natuur een potentiële stapsteen voor het aangrenzende weidevogelgebied. Met de 'ruimte voor ruimte'-regel zou moeten gelden dat eventuele nieuwe woningen op landschappelijke wijze ingepast dienen te worden. Het behouden van open zichten is cruciaal om het karakter van het gebied te beschermen. Gezien de klimatologische uitdagingen in dit gebied kan het verbouwen van natte teelten een klimaatrobuust alternatief zijn voor de traditionele veeteelt. Een informele Fortenroute maakt het gebied toegankelijk voor bezoekers.

6. GEBIEDSPROCES NOORDER LEGMEERPOLDER

In de Noorder Legmeerpolder bevinden zich drie grondeigenaren waarvan twee met een zelf aangedragen initiatief. We hebben individuele gesprekken gevoerd met de initiatiefnemers op locatie om de inhoud van de plannen inzichtelijk te krijgen en de flexibiliteit hiervan bespreekbaar te maken.

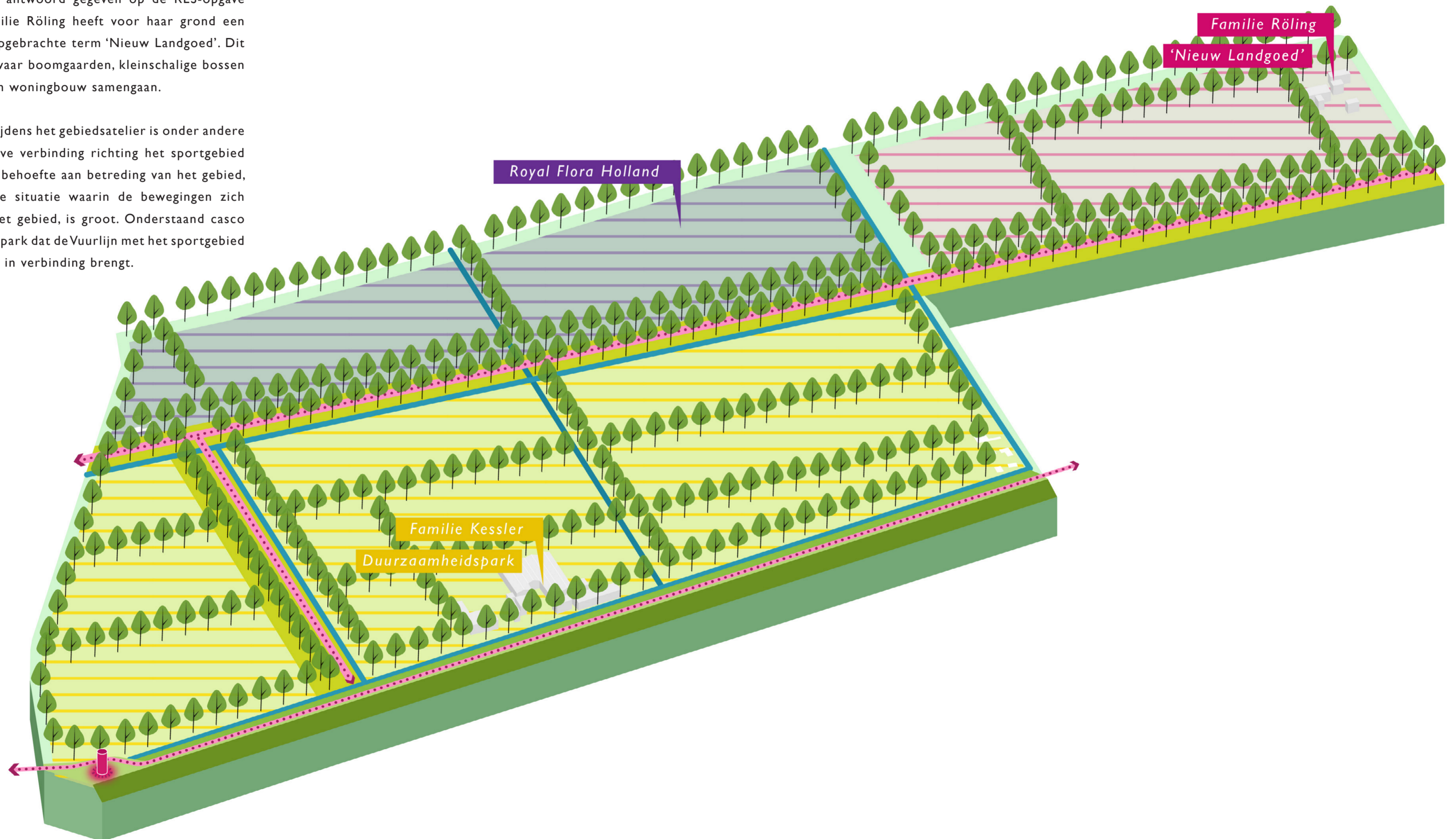
Naast deze gesprekken is er een gebiedsatelier georganiseerd waar naast het veenweidegebied de Noorder Legmeerpolder centraal stond. Naast onze eerste bevindingen wat betreft de gebiedsvisie is ook één van de initiatieven deze avond gepresenteerd. De reacties op het initiatief waren overwegend positief en hebben verder geholpen met het in kaart brengen van lokale behoeftes.

Aan de hand van deze input hebben we deze concept gebiedsvisie opgesteld. Zoals hiervoor beschreven staat het groenblauwe casco met bijhorend recreatief netwerk hierin centraal. Het casco vormt het uitgangspunt voor de invulling van het programma waarvoor in de visie een voorstel is gedaan op basis van de initiatieven. Het proces na deze conceptversie staat dan ook in het teken van het delen van het casco als leidraad en het bespreken van de nadere invulling.

6.1 KEUKENTAFELGESPREKKEN EN GEBIEDSATELIER

Onderstaande tekening geeft inzicht in het grondbezit van de drie eigenaren. De familie Kessler heeft een initiatief aangedragen voor een duurzaamheidspark waarin de polder zich profileert als showcase van “groen en duurzaam gebruik van ons landschap”. De landschappelijke inpassing van een 30 hectare groot zonnepark vormt onderdeel van dit park, naast vormen van biologische landbouw, (voedsel)bossen en natuurherstel. Hiermee wordt antwoord gegeven op de RES-opgave die op dit gebied ligt. De familie Röling heeft voor haar grond een voorstel gevat onder de zelf opgebrachte term ‘Nieuw Landgoed’. Dit initiatief omvat een landgoed waar boomgaarden, kleinschalige bossen en landschappelijke vormen van woningbouw samengaan.

Een veel gemaakte opmerking tijdens het gebiedsatelier is onder andere de behoefte aan een recreatieve verbinding richting het sportgebied en verder naar de Vuurlijn. De behoefte aan betreding van het gebied, in tegenstelling tot de huidige situatie waarin de bewegingen zich beperken tot de randen van het gebied, is groot. Onderstaand casco omvat onder andere een lineair park dat de Vuurlijn met het sportgebied en de Noorder Legmeerpolder in verbinding brengt.

7. UITVOERINGSPROGRAMMA VERBINDING PLAS-AMSTEL

De gebiedsvisie geeft een overzicht van de ambities om, veelal gebaseerd op de bestaande kwaliteiten, te komen tot een robuust groenblauw casco binnen de gemeentegrenzen van Uithoorn. De verbindingszone tussen de Westeinderplassen en de Amstel vormt binnen het casco de meest prominente groenstructuur. De volgende stap is het daadwerkelijk 'handen en voeten' geven aan een versterking en realisatie van deze groenstructuur. Dit Uitvoeringsprogramma biedt een overzicht van deze aanpak, onderverdeeld in deelprojecten. Benoemd wordt wat de doelen zijn die worden nagestreefd, welke deelprojecten gerelateerd zijn, welke stakeholders betrokken zijn of dienen te worden, hoe de fasering eruit kan zien en welke mogelijke financiële dragers voor realisatie aangewend kunnen worden.

Dit is een eerste aanzet tot het uiteindelijk 'Uitvoeringsprogramma groene en recreatieve verbindingszone Uithoorn'. De gebiedsvisie heeft op dit moment een conceptstatus die op basis van het nog verder te doorlopen gebiedsproces Noorder Legmeerpolder en de gebiedsparticipatie met betrokken stakeholders en omwonenden voor de verbindingszone nader gespecificeerd zal worden. Op basis daarvan zal een actualisatie en definitieve uitwerking plaatsvinden. In de definitieve versie zijn de verschillende deelprojecten in meer detail uitgewerkt. Het is denkbaar dat sommige ambities niet haalbaar blijken te zijn of onvoldoende draagvlak halen; die vervallen in een definitieve versie. Andersom is het ook mogelijk dat nieuwe kansen en opgaven aandienen die leiden tot een andere definitie van de deelprojecten.

7.1 LONKEND HANDELINGSPERSPECTIEF

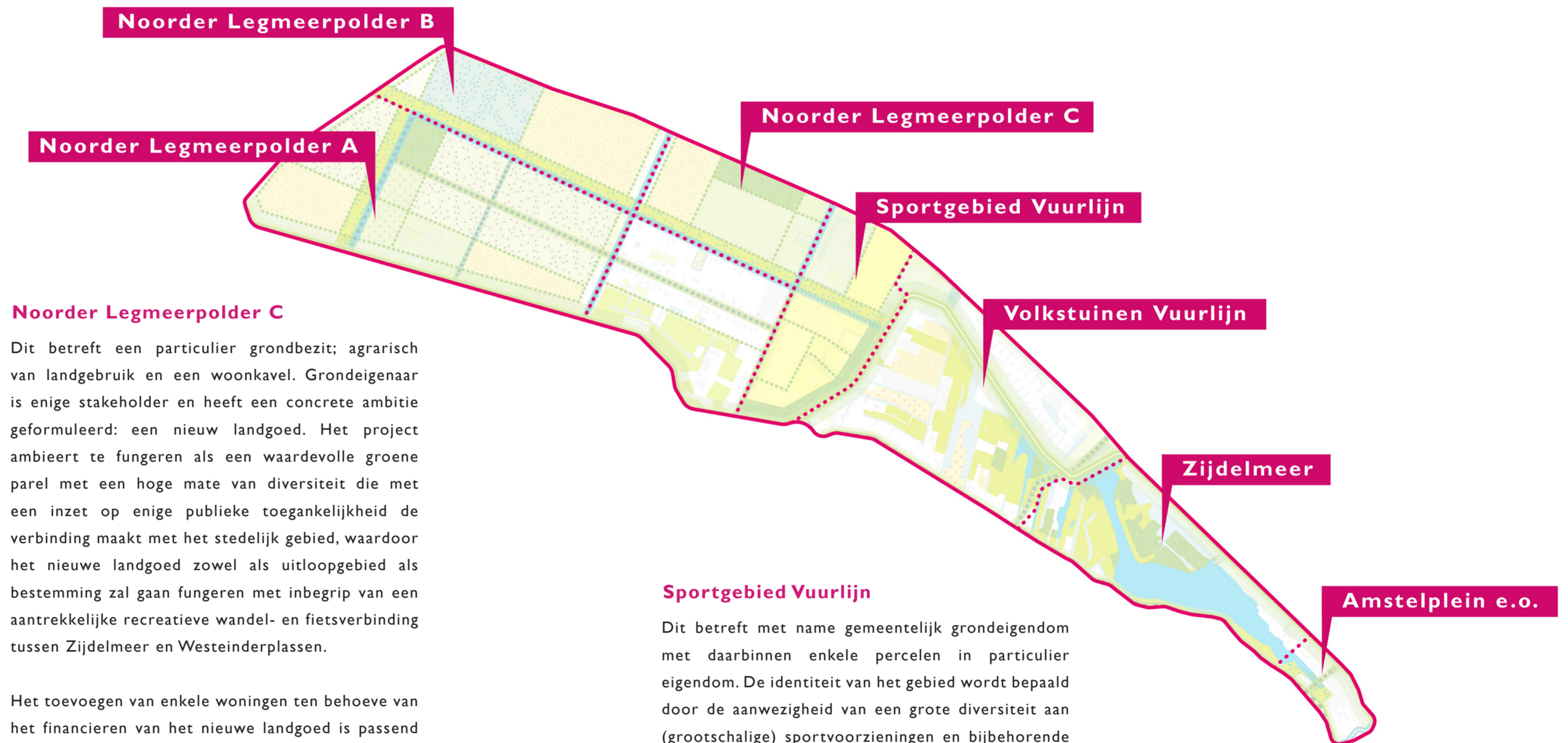
Noorder Legmeerpolder A

Dit betreft een particulier grondbezit; agrarisch van landgebruik en onbebouwd. Grondeigenaar is initiatiefnemer en vormt de enige stakeholder. Maatschappelijk draagvlak is benodigd, maar het project kan direct overgaan tot planvorming. Grondeigenaren hebben een concrete ambitie geformuleerd; een duurzaamheidspark. Het project ambieert te fungeren als kennispark waarin huidige maatschappelijke vraagstukken en thema's als energietransitie, biodiversiteit, bodemgezondheid, natuurinclusief en multifunctioneel landgebruik en educatie een plek krijgen. Door in een bepaalde mate in te zetten op een publieke toegankelijkheid verbindt dit project uitdrukkelijk het stedelijk gebied met het land, waardoor het zowel als uitloopgebied als bestemming zal gaan fungeren met inbegrip van een aantrekkelijke recreatieve wandel- en fietsverbinding tussen Zijdelmeer en Westeinderplassen.

Een voortvarende besluitvorming is nodig ten aanzien van de thematiek van energietransitie. De ambitie van de grondeigenaren voor de realisatie van tenminste 30 hectare zonneweide sluit aan bij het zoekgebied voor de opwekking van energie, zoals benoemd in de RES Noord-Holland Zuid. Om de slagingskans hiervan te waarborgen dienen de grondeigenaren op een zeer korte termijn een reservering te doen voor de toelevering van de opgewekte energie bij het in de nabijheid van deze gronden gelegen onderstation. Een zeer goed beargumenteerde en vormgegeven landschappelijke inpassing van de beoogde zonneweide vormt het uitgangspunt

Noorder Legmeerpolder B

Dit betreft een particulier grondbezit; agrarisch van landgebruik. Gesprek met de grondeigenaar staat in de planning. De insteek vanuit de ambitie zoals geformuleerd in de concept gebiedsvisie is die van tenminste de realisatie van de recreatieve wandel- en fietsverbinding tussen Zijdelmeer en Westeinderplassen om hiermee continuïteit te waarborgen.

Noorder Legmeerpolder C

Dit betreft een particulier grondbezit; agrarisch van landgebruik en een woonkavel. Grondeigenaar is enige stakeholder en heeft een concrete ambitie geformuleerd: een nieuw landgoed. Het project ambieert te fungeren als een waardevolle groene parel met een hoge mate van diversiteit die met een inzet op enige publieke toegankelijkheid de verbinding maakt met het stedelijk gebied, waardoor het nieuwe landgoed zowel als uitloopgebied als bestemming zal gaan fungeren met inbegrip van een aantrekkelijke recreatieve wandel- en fietsverbinding tussen Zijdelmeer en Westeinderplassen.

Het toevoegen van enkele woningen ten behoeve van het financieren van het nieuwe landgoed is passend in het karakter hiervan en past binnen de geldende LIB-zonering als ruimtelijk ordenend principe. Een zeer goed beargumenteerd en vormgegeven landschappelijk en stedenbouwkundig ontwerp vormt het uitgangspunt. Maatschappelijk draagvlak is benodigd maar het project kan direct overgaan tot planvorming, zodat tenminste een principeverzoek kan worden aangevraagd en een nader overleg met de provincie Noord-Holland inzake realisatie van minimale woningbouw, gerelateerd aan het vormgeven van een 'nieuw landgoed', in het buitengebied kan plaatsvinden

Sportgebied Vuurlijn

Dit betreft met name gemeentelijk grondeigendom met daarbinnen enkele percelen in particulier eigendom. De identiteit van het gebied wordt bepaald door de aanwezigheid van een grote diversiteit aan (grootschalige) sportvoorzieningen en bijbehorende functionaliteiten als parkeren, gebiedsontsluitingen e.d. Het landschappelijk UNESCO Werelderfgoed van de Nieuwe Hollandse Waterlinie vormt een prominent onderdeel van dit gebied en verdient waardering en voorzichtigheid en dient in lees- en herkenbaarheid vergroot te worden.

De ambitie voor een versterking van het groenblauw casco als 'ruimtelijk kader' rond de verschillende sportvoorzieningen vraagt afstemming met de aanwezige stakeholders. De inzet op de realisatie van de recreatieve wandel- en fietsverbinding tussen Zijdelmeer en de Noorder Legmeerpolder binnen dit project is cruciaal om deze lijn tot leven te wekken. Echter het heeft impact op aanwezige sportvoorzieningen en is daarmee een actie die een

zorgvuldige voorbereiding en afstemming vraagt. Een ambitie voor het genereren van een kwaliteitsimpuls voor het versterken van de boszone op de overgang tussen de Vuurlijn en het sportgebied is een actie die direct omgezet kan worden in planvorming.

Volkstuinen Vuurlijn

Dit betreft met name particulier grondbezit, waarvoor in de gebiedsvisie tussen Vuurlijn en Boterdijk een heldere ambitie is geformuleerd; het meer natuurlijk maken van het bestaande landschap door in te zetten op de ontwikkeling van 'natte natuur'. Verder is de ambitie het toegankelijk maken van enkele percelen zodat de zogenaamde 'tuinenroute' als wandelpad, parallel aan de Vuurlijn, gerealiseerd kan worden. Een ambitieus project die vraagt om een nauwkeurige afstemming met omwonenden en grondeigenaren, alvorens tot planvorming kan worden overgegaan.

Een meer voor de hand liggende actie is het 'afwaarderen' van de Watsonweg, als verbinding tussen Vuurlijn en Boterdijk, tot een principe van 'fietsstraat'. Dit in aansluiting op de ambitie zoals geformuleerd in de mobiliteitsvisie. Hiermee wordt de dominantie van de auto teruggedrongen, ingespeeld op een kwalitatieve en aantrekkelijke recreatieve wandel- en fietsverbinding en worden de landschappelijke eenheden aan beide zijden van de Watsonweg met elkaar 'versmolten'. Een maatschappelijk draagvlak is benodigd maar het project kan direct overgaan tot planvorming.

Zijdelmeer

Dit betreft met name gemeentelijk grondeigendom óf gronden in eigendom en beheer bij Landschap Noord-Holland. Het project ambieert het realiseren van een kwaliteitsimpuls door het versterken van de bestaande landschappelijke groenblauwe identiteit en het stimuleren van een gebruik hiervan door de recreatieve structuren voor wandelaars sterk te verbeteren. Hiermee wordt de identiteit van uitloopgebied voor het stedelijk gebied versterkt en transformeert het gebied zich tot hét groene dorps hart met een hoge verblijfskwaliteit. Een maatschappelijk draagvlak is benodigd maar het project kan direct overgaan tot planvorming en eventuele quick-wins (nader te bepalen) kunnen op een zeer korte termijn worden gerealiseerd.

Amstelplein e.o.

Dit betreft een stedelijk centrummilieu; het dorps hart van Uithoorn, maar ook de 'kurk op de fles' in de groenblauwe continuïteit tussen Zijdelmeer en Amstel. Huidige planvorming door derden heeft de insteek een kwaliteitsimpuls voor dit gebied te realiseren. Alhoewel de algehele ambitie van dit project goed is, ontbreekt in onze optiek de aandacht en waardering om binnen deze herontwikkeling daadwerkelijk vorm en uiting te geven aan de groenblauwe verbinding tussen Zijdelmeer en Amstel; de doelstelling van de groene verbindingszone, namelijk die van een robuuste en leesbare groenblauwe continuïteit tussen Amstel en Westeinderplassen. Dit gegeven vraagt om een integrale benadering van dit project, waarbinnen de ontwikkeling van gebouwen parallel moet zijn aan die van het creëren van een hoogwaardige buitenruimte die groenblauw als de identiteit van Uithoorn tot in het dorps hart voelbaar doet laten zijn. Afstemming met betrokken stakeholders is cruciaal om in het proces van planvorming sturing te geven aan deze ambitie.

Een actie binnen dit project die direct opgepakt kan worden is de planvorming voor een herinrichting van de directe omgeving van het gemeentehuis. Een maatschappelijk draagvlak is benodigd maar hiermee kan op de korte termijn al een grote kwaliteitsimpuls gerealiseerd worden die de relatie tussen dorps hart en verbindingszone versterkt en als het visitekaartje van Uithoorn zal fungeren.

BURO SANT EN CO
LANDSCHAPSARCHITECTUUR